

Hitler, Südet mıntakalarını teslimden cayan Çek hükûmetine 6 günlük mühlet verdi, karar Prag'a bildirildi

Viyana üzerinde uçan Çek tayyaresine Almanlar derhal top ateşi açtılar

Hududlarda tam harb manzarası var: Birçok köprüler yıkıldı, demiryolları tahrib edildi, her türlü münakalât durdu

ADOLF HİTLER

Asker gözü ile vaziyeti tedkik

Hitlerin 6 günlük mühlet vermesi iyilik alâmetidir

Böyle zamanda harbden başka çare bulamıyanlar son işlerini günlerle değil, saatlerle görmek isterler

Şimdiye kadar Avrupada seferberlik her zaman harb demektir. Fakat görüyoruz ki ordular seferber olmasına rağmen harb patlamıyor

YAZAN
General H. Emir Erkilet
(Yazısı 11 inci sayfada)

EDVARD BENEŞ

ALMAN MUHTIRASI PRAGA GÖNDERİLDİ

Çemberlayn Londrada "Çeklere yardım edelim," sesleriyle karşılandı

Almanya tekliflerinin kat'i olduğunu bildiriyor İngiliz kabinesi toplandı, Çemberlayn arkadaşlarına izahat verdi, parlamento toplantıya çağırılıyor

Londra 24 (Hususi) — Dün gece Godesbergde, Hitler ile yaptığı son mülâkattan sonra Çemberlayn otele döndüğü zaman demiştir ki:

«Yorgunum. Vaziyetin ümitsiz olduğunu söyleyecek değilim. Çekoslovak hükûmetine yeni teklifler yapılmıştır.» Müteakiben neşredilen tebliğden de anlaşılacağına göre Almanya, Südetler memleketinin vaziyeti karşısındaki kat'i hattı hareketini tesbit eden bir muhtirasını, Prag hükûmetine tevdi edilmek üzere Çemberlayne vermiştir.

Çeklere verilen mühlet

Çemberlayn bu muhtırası, Berlindeki İngiliz hava ataşesi vasıtasile Praga göndermiştir.

Mufassal bir harita ile birlikte gönderilen bu muhtıraya cevabını bildirmek için Çekoslovak hükûmetine bir teğrini-vevele kadar mühlet verilmiştir.

Londraya avdet

Dün geceki bu hummalı siyasi faaliyet- (Devamı 11 inci sayfada)

Godesbergde Hitlerle Çemberlaynın görüştikleri otel bu şekilde İngiliz ve Alman bayrakları ile süslenmişti

Bütün Avrupada askerî hazırlıklara hız verildi

Çekoslovakya hudutları kapandı

Leh-Çek hududunda hâdiseler oldu, Çekler Südet mıntakasına uzun menzilli toplar yerleştiriyorlar

Çekoslovakya'da bütün nakil vasıtaları müsadere edildi, Prag ile Londra arasında hava seferleri kesildi

Mussolini, harb caniyane bir şey olur diyor

Londra 24 (Hususi) — Povada bugün bir nutuk söyleyen Mussolini, ezcümle demiştir ki:

«Avrupa vaziyeti bir sabah karanlığı, (Devamı 3 ncü sayfada)

Başka yerlerdeki Alman ekalliyetleri

Hitlerin bir bayrak altında toplamak istediği Almanların miktarı 27,23000'dür. Aşağıdaki rakamlar, resmi bir listeden alınmıştır:

Çekoslovakya: 3.790.000, İsviçre: 2.900.000, Fransa: 1.634.000, Lehistan: 1.245.000, Rusya: 1.185.000, Romanya: 800.000, Yugoslavya: 740.000, Macaristan: 385.000, Danzig: 348.000, Lüksemburg: 250.000, Baltık devletleri: 248.000, İtalya: 235.000, Danimarka: 77.000, Belçika: 50.000, Lih-tenştayn: 10.000, Amerika: 12 milyon, Brezilya: 750 bin, Şili: 720 bin, Arjantin: 200 bin, Avustralya: 100 bin, Afrika: 78 bin, Kanada: 50 bin, küçük Latin Amerika devletleri: 28 bin.

Çekoslovakya'dan Almanyaya iltica eden Südet kadınları (Yazısı 11 inci sayfada)

Hergün

Çekoslovakya davasının
Sonu neye varacak?

Yazan: Muhittin Birgen

İngiltere başvekilinin Hitlerle yaptığı ikinci mülakatın ilk temasında konuşulan şeylere dair sızan haberler gösteriyordu ki Chamberlain İngiltere ile Fransanın bütün gayretleri, Çekoslovakya etrafındaki davanın Südet meselesine hasrı gayesine müteveccihdir. İngiltere başvekilii Führerden, iki şey istiyordu: Askerî bir müdahaleden tevakkî; Lehistanı harekete getirecek herhangi diplomatik bir sürprize yardımdan ictinab. Aynı tavsiyenin Lehistan ve Macaristana aid olan kısmı birdenbire aldığı emirle, yaz tatilini bırakıp Romadaki vazifesi başına koymuş olan İngiliz sefiri tarafından İtalya hükümeti nezdinde de tekrar edilmişti. Çekoslovakya'yı bu büyük fırtınadan bir derece sağlam kurtarabilmeği düşünen İngiliz ve Fransız hükümetleri bu memleket topraklarının, bir dereceye kadar sağlam durabilmesini temin için, davayı yalnız Südet mıntakasına hasretmek üzere bütün gayretlerini sarfettiler.

★

Fakat, aynı günlerde, artık hâdiseler, önüne geçilemez emri vakiler halinde birbirini takip ederek inkişaf halinde bulunuyordu. Lehistan, nota veriyor, Macaristan İngiltere ve Fransa nezdinde teşebbüslerde bulunuyor, her iki memleket te bir sesle: «Biz de isteriz!» diye ayaklanmış bulunuyorlardı. Harekete geçen yalnız devletler, hükümetler değil, belki de her iki taraftan da ayaklanmış olan milletlerdi. Çeklere karşı bilhassa husumet besliyen Macarlar, Budapeştenin sokaklarını ve meydanlarını dolduran geniş kütüphanelerle nümayişler yaptılar ve bütün Macaristan heyecana düştü. Yarım milyondan fazla Macar kesafetini ihtiva eden bir arazi parçasını Çeklerin elinden kurtarmak fikri, Macaristanı birdenbire coşturmuştu. Davada alâkası daha az olmasına rağmen, Lehistan da harekete geçti, o da ayaklandı, o da heyecan içinde çalkanmaya başladı.

Demek oluyor ki Çekoslovakya'yı parçalamaktan değilse bile derin bir yontulmadan kurtarmayı istihdaf eden İngiltere - Fransa gayreti ilk hamlede bir heyecan taşkınlığının istilâsile karşılaştı. Şu halde gayret, semere veremeyecektir; Almanya ile söz ve elbirliği etmiş görünen Lehistanla Macaristan, İtalyanın da bir ucundan yapıştığı bir siyaset taarruzu içinde, bir taraftan Çekoslovakya'ya, öbür taraftan da Fransa siyasetine karşı kat'î bir vaziyet almış bulunuyorlardı. Bugünkü dünyanın tanıdığı haklar arasında en mukaddes bir mevki bulunan milliyet hakkının dört ve hattâ beş taraftan yaptığı bu siyaset taarruzu, bütün ihtimallere rağmen, nihayet muvaffak olacaktır.

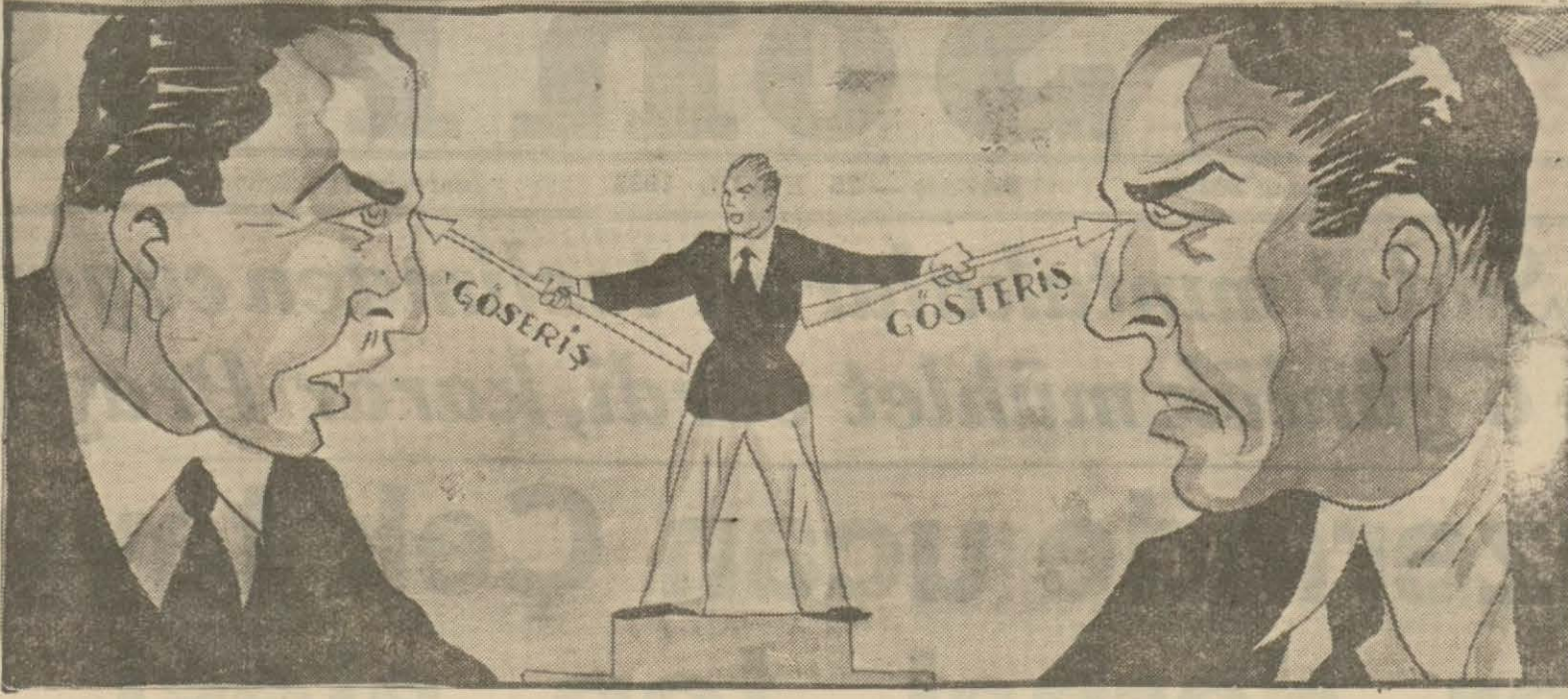
★

Bu vaziyet karşısında Çekoslovakyanın ne derecede müşkül bir mevkiye bulunduğu tasavvur etmek kabildir. Okuyucularımızın pek iyi hatırlayabilecekleri gibi, Anschluss'un ertesi günü Orta Avrupa vaziyetini tedkik ederken gene bu sütünlarda Çekoslovakyanın erimeğe mahkûm bulunduğunu söylemiştik. Hâdiselerin bugünkü tezahürleri gösteriyor ki Çekoslovakyanın hakikaten erimek tehlikesi karşısında bulunması için altı aylık bir müddet kâfi gelmiştir. Çekoslovakya eriyor.

Bu tehlike karşısında Çek milleti, son kuvvetile vaziyet almaya çalışıyor. Cumhurreisi Bay Beneş, «Ben plânsız değilim!» cümlesile başlayıp aynı cümle ile biten nutkunda Çek milletinin bütün millî kuvvetlerini bir araya toplamak ve bir siyaset plânı içinde, bütün gayretlerini sarfetmek için harekete geçti. İlk iş olmak üzere, Prag hükümetine daha millî, daha «Çek» bir renk vermek üzere onun tadilini temin etti. Bundan evvelki hükümetin başında, Çekoslovakya'yı daha yumuşak bir siyasetle idare etmek isteyen ve milliyet itibarile Slovak olan Hodza bulunuyorken yeni hükümetin başına aynı zamanda Çek ordusunun mühim bir siması olan bir Çek milliyetçisi geçti. Dükkân hükümet «daha Çekoslovak» olduğu halde bugünkü hükümet «daha Çek» tir. Çekistanın bütün millî kuvvetlerini bir araya toplayıp onu fırtınadan sağlam kurtarmaya çalışacaktır.

Çek milleti hesabına iftiharla kaydedi-

Resmî Makale:

Hased, herkeste az veya çok nisbette fakat mutlaka mevcuttur, görünüp görünmemesi, göze çarpıp çarpmaması azlığından, çokluğuundan ziyade adamın akıllı ve tahsilli olup olmamasına bakar.

Rahat etmek isterseniz çevrenizde hased uyandırmaktan çekininiz, bunun için de göze batmamaya çalışınız, ne kadar hasedciniz varsa o kadar da rakibiniz vardır. Rakibin çok olduğu sahada ise rahat ve huzur yoktur.

SÖZ ARASINDA

Eski İngiliz
Başvekil artık
Pipo içemiyor mu?

Damar sertliğinden muztarıf olan eski İngiliz başvekilii Baldwin tedavi edildiği Aix-les Bainsden Londraya dönmüştür. Eski başvekil Avrupa ve bilhassa Çekoslovakya meseleleri hakkında sorulan suallere cevap vermemiş, istasyonda fotoğrafçıları görünce, hemen otomobiline binerek uzaklaşmıştır.

Baldwinin ilk defa olarak ağızda pipo ile görünmediği, nazarı dikkati celbetmiştir.

lecek olan bu gayret ve bu hamle, acaba müsbet neticeler verebilecek mi?

Zannetmiyoruz. Fırtına büyük, istilâ istikametleri muhtelif ve davacılar arasında söz ve elbirliği var. Alman ve İtalyan siyasetleri, elele vererek, aylardan beri Çekoslovakya'ya karşı hakiki bir komplo hazırlamışlar ve bunu şimdi safha safha inkişaf eden taarruzlarla tatbik ediyorlar. Öte tarafta Çekoslovakya'yı müdafaa edebilecek olan iki devletin ikisi de harbe taraftar değildiler; şu halde Prag nasyonalistleri ve Çek demokratları etrafında görülmeğe başlayan çevirme ağı yavaş yavaş daralacaktır. Çekoslovakyanın mahkûm olduğu zaten muhakkaktı. Şimdi görüyoruz ki Çek siyaseti de, canlı bir siyaset olarak yaşayabilmek bakımından aynı mukadderatın satırı altındadır!

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra
Yazık ki

Yaşlı bir rahib tren'e binmiş, iki genç adamın buldukları bir kompartimanda oturmuş ve oturur oturmaz da cebinden bir kitab çıkarıp okumaya başlamış. Gençlerden biri rahibe duyuracak bir sesle arkadaşına:

— Benim bir abdal oğlum olursa, onu muhakkak rahib yaparım.

Demiş, ihtiyar rahib başını kaldırmış:

— Çok doğru düşünüyorsunuz, demiş, ve yazık ki babamız sizin düşündüğünüz gibi düşünememiş.

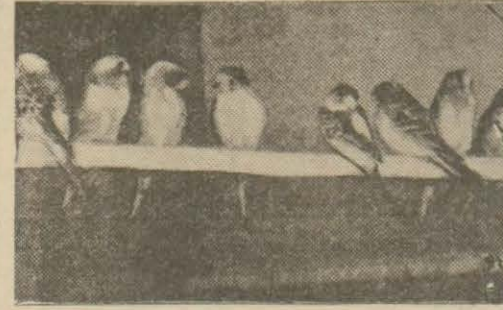
Londrada saklanan
Eski bir
Alman başvekilii

Hitlerden evvel, Almanyanın başvekilii olan Dr. Brüning Londradadır. Bir kögede saklanmış. Ancak yakın arkadaşlarından birkaçı, nerede olduğunu bilmektedir. 1934 denberi menfa hayatı yaşayan eski başvekil, daima canından korkarak yaşamıştır. Nadiren sokağa çıkar, hiçbir umumî toplantıya iştirak etmez. Ekser zamanlarını kütüphanesinde, ictisadi ve edebî mevzulalara dair yazı yazmakla vakit geçirir.

40 senede yazılan kitab

Yedi sene evvel ölen İngiliz muharriri Sir Hall Caine'nin yazmış olduğu (İsannın hayatı) isimli 3 milyon kelimelik eseri yeni baştan tedkik edilip, kısaltılarak, başlı başına bir kitab vücutte getirilmiştir. Muharririn oğlu, gazetecilere şöyle demiştir:

— Bu kitaba, asrımızın en harikulâde edebî eseri vücutte gelmiştir. Babam bu eseri yazmak için tam 40 yıl çalışmıştır. Bunun son şaheseri olmasını istiyordu. 38 yaşında hazırlamaya başladığı (İsannın hayatı) nı 78 inde de tamamen bitirememişti. Eser, edebiyat âleminde müdhiş bir şaşkınlık uyandıracaktır. Babam bu eserinde İsannın yeni bir tahlilini yapmış, ne katolik, ne protestan, ne de Yahudi temayül ve düşüncelerini nazarı itibara almamıştır.

Kuşlar için
Bir uçuş
Mektebi açıldı

Bir İngiliz kadını, kuşlara mahsus bir uçuş mektebi açmıştır. Burada her çeşid, vahşi ve ehlî kuşlara uçma öğretilmekte, yaralı olanlar da tedavi edilmekte, tamamen iyileştikten sonra, uçmayı da iyice öğrendikten sonra, bu kuşlar bir imtihandan geçmekte, muvaffak oldukları takdirde, serbest bırakılmaktadırlar.

Kuşların geceleri tünedikleri yerler, kışları ısıtmakta ve tünekten yuvarlandıkları takdirde, kalın bir kum tabakasına düşmektedirler.

Kuşlar aynaya bakmaya bayıldıklarından, kümeslerinin her tarafı ayna ile kaplıdır.

Haile Selasiyenin en yakın
arkadaşı öldü

Haile Selasiyenin en yakın arkadaşı ve sabık hariciye nazırı Blattengeta Heruy sabık hükümdarın evinde 60 yaşında olduğu halde ölmüştür. Sabık hükümdar, son dakikasına kadar hastanın yanında bulunmuştur.

Blattengeta, vaktile gençliğinde hükümdarının hayatını kurtarmış ve o zamanandberi de onun mahremi esrarı olmuştu.

70 sene bekâr durduktan
sonra

Amerikalı bir bekâr gençliğinde asla evlenmeğe ahd ve bu yemininde de 70 yaşına kadar sebat etmiş. fakat, mütemadiyen kendi yemeğini kendisi pişirmek o kadar canına tak demiş ki, nihayet dayanamamış, 67 yaşlarında bir dul ile evlenmiştir.

Sözün Kıyası

Papaza boykot

E. Talu

Vindsor dükasının madam Simpsonla nikâhlarını kıyan

papazı, İngilizler boykot ediyorlarmış. Sabık kral halinden memnun ise, İngiltere halkına ne oluyor, diyeceksiniz, değil mi? Ben de tamamen sizin fikrinizdeyim. Hani, yenîçeri ağası, sokakta bir kadınla kol kola giden Kayseriliyi çevirmiş de, herif:

— Ben razı, gadun razı.. ne p. yer yenîçeri ağası? demiş.

Bu da tıpkı onun gibi: Adamcağız bu madamın uğruna tacını, tahtını terketti. Artık onların nikâhını kıyan papazda suç aramanın bir vechile mânası yoktur.

Maamafih, bizim, tuhaflardan bir mahalle imamı vardı. Bu adamcağızın, kanunu medenin neşrolunduğu günkü sevincini hiç unutamam.

— Ne o, hoca? Bugün pek neş'eli duyuyorsun..

Dediğimiz zaman, şu cevabı vermişti:

— Neş'eli olmam olur mu? Vebalden kurtuldum. Düşünseniz e bir kere, Yirmi yıldır imamım; bütün mahalleyi aşığa yukarı ben evlendirdim; nikâhlarını kıydım.. şimdi, yüzde doksanı bana düşmandır. İnkisar ederler.. önelerinden geçtikçe, bana yan bakarlar, Bundan sonra artık böyle füzül husumetlere maruz kalmıyacağım..

Lâkin bu bizim hocaya ters bakanlar bizzat alâkadar olanlardı. Papazı boykot edenler ise başkalarının hesabına, hem de yok yere kızıyorlar.

Bunlara Nasreddin Hoca merhumun meşhur baklava fıkrasını anlatmalı..

Bir gün Nasreddinin yanına birisi gelmiş:

— Hocam! demiş. Demin yolda, bir tepsi baklava gördüm..

— Bana ne?

— Lâkin, sizin eve götürüyorlardı..

— Sana ne?

İşte bu boykot hikâyesi de biraz o kabilden değil mi?

E. Talu

Etrüsk Mersin seferlerine
başlayacak

Almanya'da inşa edilerek gelen Denizbankın Etrüsk vapuru, ilk seferini 27 Eylül sağı günü Mersin hattına yapacaktır. İlk seferi Denizbank erkânı da iştirak edeceklerdir. İzmirde, Rodosda ve Mersinde üç ziyafet verilecektir.

Sus'un pervanesine halat takıldı

Denizbank ve Deniz yolları işletmesinin yeni vapurlarından Sus, evvelki gün saat 10 da Mudanyaya hareket etmek üzere iken pervanesine bir halat takılması sebebiyle bozulmuş ve sefere çıkamamıştır. Saat 21 de Bandırmadan gelen Trak, hemen yolcu ve eşyaları alarak, iki saat sonra Mudanyaya hareket etmiştir.

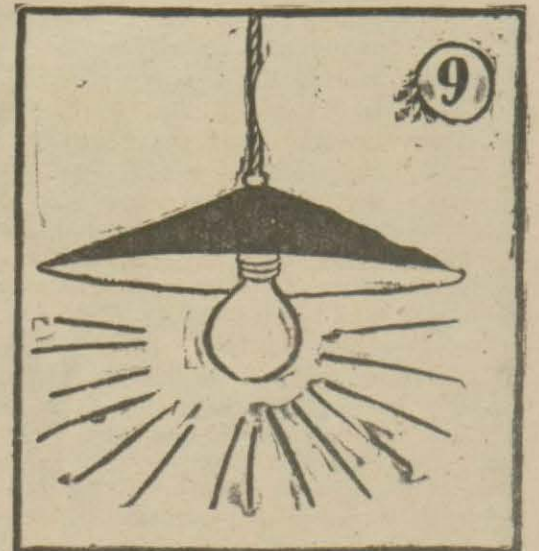
Yeni İstanbul defterdarı geldi

Yeni İstanbul Defterdarı Şevket dün Ankara'dan şehrimize gelmiştir. Defterdar yarın vazifesine başlayacaktır.

Büyük müsabaka

[Yalnız çocuklar için]

25 lira, 15 lira, 10 lira ve
100 kişiye de muhtelif
hediyeler vereceğiz

Bu sütunda her gün muntazaman çıkacak birden on sekize kadar numaralı resimleri kesip saklayınız. Müsabaka faydalı, eğlenceli, ve kolaydır. Hal şeklini son resim çıktığı gün ilân edeceğiz.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir arkadaşımız anlattı:

— Dün ince bir yağmurluk almak istemişim, Eminönünde gözüme ilk ilişen dükkâna girdim, bir tane beğendim, fiyatını sordum, 14 lira dediler, çok buldum, fakat ne vermek lazım geleceğini de tayin edemedim, düşünürken dükkân sahiblerinden biri yanıma yanaştı?

— Beni tanımadınız mı? diye sordu, baktım, hatırıma gelmedi, fakat o, Galatada bir mağazadan, Beyoğlunda bir dükkândan bahsetti, benim bir türlü hatırlayamama rağmen tanıdık, hattâ dost görünüyordu, derken tezgâhtara döndü, yağmurluğun etiketine baktı ve:

— Bay benim tanıdığım, 11 liraya veriniz, dedi, almak üzere idim fakat son saniyede caydım, biraz sonra geçeceğimi söyliyerek ayrıldım, üç adım sonra bir başka mağazada

beğendiğim yağmurluğun eşini gördüm, orada da 14 lira istediler, fakat ben fiati biliyorum ya, daha aşağısı olmak üzere 9 lira teklif ettim, adam biraz dayandıktan sonra muvafakat etti, amma içime korku girmişti, gene almadan çıktım. Bir üçüncü dükkâna uğradım ve bu defa ilk dükkânda 14 liraya satmak istedikleri ince muşambanı tamamen aynı oradan 7 liraya aldım, bununla beraber almadığıma gene kani değilim..

Arkadaşımız bize bu hikâyeyi anlattıktan sonra aldığı muşambayı gösterdi, o sırada içimizden biri kalktı, duvarda asılı duran kendi muşambasını aldı ve:

— Ben bunu Yugoslavyadan 2,5 liraya aldım, dedi ve bu muşamba arkadaşımızın aldığından tamamen aynı idi.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Hatayda umumî af ve tecil ilân edildi

Yüzlerce mahkûm tahliye edildi, şenlikler yapıldı, yüksek mahkeme kat'i surette teşekkül etti

Devlet Reisi de bir tedkik gezisi yaptı

Antakya 24 (A.A.) — Hükümet af ve tecil muvakkat kanununu neşretmiş ve tatbiki başlamıştır. Bu kanundan istifade edenler serbest bırakılmışlardır. Bu münasebetle tahliye merasimi yapılmış, Adliye Vekili Cemil Yurdman Antakya hapishanesinde kanunu izah eden bir nutuk söylemiştir. Af ve tecilden yüzlerce mahkûm istifade etmiş, şenlikler yapılmışlardır.

Kanunun metni şudur:

1 — Hatay Millet Meclisinin teşekkül tarihi olan 2/9/1938 tarihine kadar umumî ve hususî kanun ve kararnamelerde yazılı kabahat e'falinden maznun ve mahkûm olanlar affedilmiştir.

2 — Zimmet ve ihtilâs ve adam öldürmek cürmle ahzûgâs ve nehu garet ve âdâbı umumîye aleyhine işlenen cürümler müstesna olmak üzere cünha ve cinayet e'falinden maznun ve müttehem veya mahkûm olanlar affedilmiştir.

3 — İkinci maddede zikredilen adam öldürmek cürmle ahzûgâs ve nehu garet ve âdâbı umumîye aleyhine işlediği cürümlerden maznun ve müttehem olanlar hakkındaki takibat ve cürümlerden mahkûm olanlar hakkındaki hükümün infazı tecil edilmiştir.

4 — Üçüncü madde ahkâmından istifade edenler tecil müddeti içinde aynı neviden veya daha ağır bir cürüm işledikleri takdirde haklarındaki tecil kararı kaldırılır ve eski ve yeni cürümlerden dolayı haklarında umumî hükümler dairesinde takibat yapılır ve mahkûm olanların eski mahkûmiyeti müddetlerinin barikyesi infaz edilir.

5 — Cürmünden mütevellid hukuku şahsiye ve tazminata müteallik davalar işbu kanunun şümullü dairesine girmez.

6 — İşbu kanunun icrasına Adliye ve Dahiliye Vekilleri memurdur.

Yüksek mahkeme teşekkül etti.

Antakya 24 (A.A.) — Yüksek mahkemenin teşkili hakkındaki kanun yüksek tasdikten çıkmış ve mahkeme şu şekilde kurulmuştur: Reis avukat Agasyan, başmüddeiumumî Cemil Bahadır, azalıklara Hikmet Çiçin ve Ali Rıza, aza muavinliklerine Rasim Amik, Ahmed Sirri, Suni Attar, Mehmed Cereb tayin edilmişlerdir.

Devlet Reisinin tedkikleri

Antakya 24 (A.A.) — Devlet reisi ek-selâns Sökmen, fevkalâde murahhas Cevad Açıklanla birlikte Ordu ve Kesep-te bir tedkik gezisi yapmışlardır.

Dava vekili ruhsatnamesi

Adliye alâkadarlara yeni bir tebliğde bulundu

Ankara, 24 (Hususî) — Avukatlık kanununun muvakkat üçüncü maddesi hükümünün tatbikine itina edilmesi hakkında alâkadarlara yapılan bir tebliğde şöyle denilmektedir:

Yeni avukatlık kanununun neşri tarihinden itibaren dava vekilliği ruhsatnamesi verilmiyeceği tasrih kılınmış olduğu halde bazı mahaller adliye encümen veya heyetlerince 14/7/1938 tarihinden sonra dahi dava vekilliği ruhsatnamesi isteyenlerle avukatlık ruhsatnamesi talebinde bulunanlar hakkında kayıd ve kabul kararı verildiği görülmektedir. Dava vekilliği ruhsatnamesi ile vaziyetleri 708 sayılı kanunun 5 nci maddesine uyduğundan bahisle avukatlık ruhsatnamesi talebinde bulunanlar hakkında yukarıda yazılı heyetlerce yapılacak tedkikat ve verilecek kararlarda zikri geçen kanunun muvakkat 31 inci maddesi hükmünün gözönünde bulundurulması tamamen tebliğ olunur.

Zabitanın adli vazifeleri hakkında Vekâletin bir tamimi

Ankara, 24 (Hususî) — Zabitanın bazı adli vazifeleri hakkında Adliye Vekâleti alâkadarlara gönderdiği bir tamimde ceza ve tevkif evlerinin haricen muhafazası ile muvazzaf bulunan zabita memurlarının bu vazifelerinden münbais veya gene bu vazifelerini ifa sırasında işledikleri suçlarla mevkuf ve mahkûmların nakilleri sırasında vukua getirdikleri suçlardan dolayı kanunen deruhte ettikleri diğer adli vazifelerde olduğu gibi haklarında doğrudan doğruys idari değil, adli takibat yapılması lâzım geleceğini bildirmektedir.

Türk vatandaşlığından iskat edilenler

Ankara, 24 (Hususî) — Memleketimizde diğer bir devlet namı hesabına ve dost bir devlet aleyhine propaganda ve ihtilâl teşkilâtı kurmak ve diğer bir devlet lehine istihbarat yapmak suretiyle memleketimizi yatak yapmak istedikleri anlaşılın Ömer oğlu Alihan Kandemir, Mehmed oğlu Halil Gürgören, şimendifer işlerinde şef Miralî Abbas oğlu Sufer Kuli, Miralî Talib oğlu Mehmed Tuğay, Türkistan sabık reisicumhuru Osman hoca oğlu Kâzım, oğlu Abbas ve Osman Kupanın Türk vatandaşlığından çıkarılması Heyeti Vekilece kararlaştırılmıştır.

Yugoslavyada siyasi toplantılar yasak edildi

Belgrad 24 (A.A.) — Dahiliye Nazırı, enternasyonal gerginlik anlarında nizamın muhafazası için her türlü politik toplantı ve tezahürü yasak etmiştir. Ekonomik ve kültürel mahiyetli toplantılar da yasaktan hariçtir.

Samsunda manevradan dönen askerlerimiz alkışlarla karşılandılar

Samsun 24 (A.A.) — Başlarında General Eüftü Karapınar olduğu halde manevradan bugün dönen kahraman askerlerimiz binlerce halkın heyecanlı tezahürleriyle karşılandılar.

Çorlu'ya yeniden 1597 göçmen geldi

Çorlu (Hususî) — Vatan vapuru ile Marmara Ereğlisinde toprağa basan 1597 kişilik ikinci göçmen kafilisi de müretteb yerlerine gidinceye kadar bir müddet istirahat etmek üzere kamplara yerleştirilmişlerdir. Bu vatandaşların yeme, içme ve istirahat ihtiyaçlarına Kızılay teşkilâtı ve göçmen sevk âmirliğinde büyük bir alâka gösterilmektedir.

Mussolini, harb caniyane bir şey olur, diyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

fakat güneş görünebilir. Prag tarafından Fransız - İngiliz plânının kabulü üzerine, meselenin neticeye doğru yürüdüğü kanaatinde bulunulabilir. Fakat nihayet demokratik rejimlerde ekseriya vaki olan şey vukubuldu. Bu plânı kabul etmiş olan hükümet bunu normal olarak tabik mecburiyetinde iken istifa etti. Yerine herkesin pek çok hattâ lüzumundan fazla Moskova dostu dediği yeni hükümet geçti.

Çeklerin Sovyet topraklarında kurdukları tedhiş rejimine inzimam eden bu vakiâ karşısında, Almanya yüksek bir itidal gösterdi. Prag muhtıra gönderdi ve cevap için de 1 teşrinievvele kadar bir mühlet verdi. Buna göre Prag dirijanlarının kıyaset yolunu bulmaları için tam 6 gün vakit vardır. Zira sadece B. Beneşin malikânesini idame maksadile milyonlarca Avrupalının birbiri üzerine saldırmaya manasız ve hattâ caniyane bir şey olur.

Fakat Almanyanın bu sabırlı hattı hareketinin yanlış bir surette tefsir edilmesi hatalı, hem de çok hatalı olacaktır. Demokrasi rejimlerinde mes'uliyetsizlik hâkimdir. Zira herkes mes'uliyeti mukabil veya en yakın tarafa atmağı düşünür.

Şimdi milletlerin vicdanı önünde ortaya çıkan mesele tam ve kat'i bir şekilde halledilmelidir. Bu tarzı hal için önümüzde müddet vardır. Faka: ihtilâf mutlaka zuhur ederse bunun mevzileştirilmesi imkânları mevcuttur. Ancak batı memleketlerinde hâkim olan temayüller zamanın totaliter devletlerle hesap görmek için müsaid olduğu kanaatinde bulunabilirler.

Bu takdirde bu temayüller karşısında iki ayrı memleket değil, bir tek blok teşkil eden iki memleket karşısında bulunacaklardır. Eğer İtalyada, hased peşinde bulunan baylardan, manen burjuva adını verdiğimiz kimselerden mevcud ise, bunların derhal mücadele edemeyecek hale konulacağını beyan ederim.

Duçe, İtalyan milletini esasen gösterdiği sükûneti muhafazaya davet suretiyle tahkir etmek istemediğini bildirmiş, doğrudan doğruya halka hitaben ilâve etmiştir:

Her türlü hâdiseyi karşılamaya hazır bulunduğumu biliyorum. Halk buna müttehid bir «evet» le cevap vermiş ve Mussolini Okyanos gibi muazzam olan bu sesin bütün dünya tarafından işitildiğini kaydetmiştir.

★

Belluno 24 — B. Mussolini mühim bir kalabalık önünde saat 17 de söylediği nutukta ezcümle demmiştir ki:

«Cenevrede 52 devlet Çekoslovakyanın şimdiki Cumhur başkanının reisliğinde İtalyaya karşı zecri tedbirler kararlaştırmak üzere toplandıği vakit, İtalyan milletinin muzaferiyet ve cesarettinden bir şübe etmedim. O zaman şu iki gülünç şık ortada dönyordu:

Tereyağı veyahud top. Biz topu intihab ettik, fakat, iyi yapılmış topları. İyi verilmiş çelik, arkasında aynı madenden insanlar olmasa hiçbir işe yaramaz. Bu insanlar mevcuttur. Alplerden adalara, göllere kadar bu insanlar daima muharebeye hazır dırlar.»

Seyahat notları : 19

Otokar

Parise Marsilya yolundan giderken fırsattan istifade ederek Nise ve Monte Karloya kadar uzanmak zahmetli olmayacaktı. Hele Fransanın cenubdaki turistik yollarında işliyen otokarları Marsilyada hazır bulunca bu fikrimi derhal tatbik ettim. Vapurdan ilk çıkanlar arasında oluşum saat sekizde (Nice) e kalkan otokarda yer bulmamı temin etti. Rahat koltukları ve arkasında bagajları alan kocaman dolabı ile yepyeni ve kuvvetli motörlü bir otokar. Grand otelin önünden kalktığımız zaman her yolcuya bire: broşür dağıttılar. Seyyahlara gezecekleri yer, duracakları istasyonlar hakkında malûmat veren resimli bir kitab. Satışla bir lira eder. Şunu da hemen haber vereyim ki otokarla Nise kadar bütün bir gün devam eden seyahat doksan franktır. Para farkı her yerde bir olmuyor amma dört buçuk lira kadar bir şey. Dönüşte trenle gelirken daha fazla verdim. Anlaşıyor ki otokarla seyahat hem daha kârlı, hem daha istifadeli. istifadesi de şu taraftan ki otokar asfalt yollardan geçerek her tarafı gösteriyor. Güzel yerlerde duruyor. Seyahati böyle tertib etmişler ki yemek vakti en güzel bir yere tesadüf ediyor.

Bu otokarlar İtalya ve Fransada o kadar rağbet görmüş ki her yıl yeni istikametlere otokar servisi yapılıyor, fakat bu istifadeli vasıtanın ilk şartı yoldur. Gezilecek yeri Avrupalardan daha çok olan memleketimizde bu yeni seyahat vasıtasını ve onunla binlerce seyyah getirmek istersek her şeyden evvel yol yapalım.

Bürhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

● Büyük tehlike karşısında

Yazan: Selim Ragıp Emeç

1914-1918 harbini yapan ve bu harbin elim safha ve neticelerine tahammül etmek mecburiyetinde kalan milletler için bugün tekrar karşılıklı iki muhasım grup halinde mevki almak kadar hazin bir şey yoktur. Vaziyetin bu şekli almasında, milletlerinin gûya yüksek menfaatlerini korumak iddiasında bulunan bazı politika adamlarının büyük mes'uliyet hissesi bulunduğu da şübheden varestedir. Hâdiselerin bugünden yarına bizi karşılayabileceği vukuata gelince; dünya ajanslarının şimşek sür'atle ve saniyesi saniyesine bütün beşeriyete tebliğ ettikleri malûmat gösteriyor ki bütün Avrupa silâhlı bir ordugâh haline gelmiştir. Bu ordugâhın bütün tarafları «hak» namına hareket etmek ve ancak ondan ilham almak dairesinde buldukları için haklı ile haksız dahi esaslı bir surette tefrik etmek mümkün olamıyor. Yalnız göze çarpan müessif şey, bütün insanların müşterek bir cinnet buhranına tutulmuş olmalarıdır. 1918 mütarekesinin ilânı sırasında yarı mecnun bir hale gelen kimseleri gözönüne getirebilenler o perhiz ile bu turşunun nasıl telif edilebileceğini kendi kendilerine sormakta haklıdırlar.

İnsanı bilhassa hayıflandıran nokta ortaya atılmış olan davanın esasında mutabakat hâsıl olmasına rağmen bu davanın halline aid metodların intihabından dolayı vaziyetin altüst olmakta bulunmasıdır. Yoksa ihtilâf baştan sona kadar halledilemez bir hal ve manzara arzemiş olsaydı, nihayet bir dereceye kadar muarızları mazur görmek mümkün olurdu. Bundan anlaşılın şudur ki dünyada harb çıkmasını herçebadabad istiyen bir zümre vardır. Bazı milletler bunların elinde oyuncaktırlar. Fakat harb kazanılsın veya kaybedilsin, bunun insanca ve malca mucib olabileceği dehşetli zanyat gözönüne getirilirse, hiçbir menfaatin böyle tehlikeli bir oyuna girişmeyi özürülü gösteremeyeceği anlaşılır. Harb bir felâkettir. Çünkü önüne gelen mamureyi yıkaacak ve karşısına çıkar her canlı mahlûku devirecektir. Böyle bir âkibetten korunmak için dünya politikacılarından bir parça «insaf» istersek, çok bir talebde mi bulunmuş oluruz?

Selim Ragıp Emeç

Beyoğlunda dün geceki garib hâdise

Dün akşam Beyoğlunda İstiklâl caddesinde bir hâdise olmuş, on dakika kadar caddede polis düdüklemleri çınmış, halk ne olduğunu bilmeden birbirine girmişler.

Bu garib hâdisenin mahiyeti şudur: Küçükpazarlı İhsan isiminde bir delikanlı ile dört arkadaşı son derece sarhoş bir halde bir bara girmişler ve bir masa ısgal etmişlerdir. Delikanlılar burada yeniden içmişler, içlerinden biri içkinin parasını vermek istememiş, bu yüzden bar idaresi polis vaziyetten haberdar etmiştir. Gelen polisler, delikanlıları kaldırmak istemişler, fakat sarhoş gençler memurlara saldırmışlar, bundan sonra kaçmak istemişlerdir. İşte bu gürültü esnasında düdükler çalmağa, halk barın önüne toplanmağa başlamış, sarhoş gençler de kaçarlarken yakalanmışlardır.

Çeklerin seferberliği büyük akisler uyandırdı

Londra ve Pariste galeyan gittikçe artıyor

Alman matbuatı Prag hükümetinin seferberlik ilân etmesini bir meydan okuma mahiyetinde telâkki ediyor

Londra 24 — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: İngiliz gazetelerinin son tabırlarından (Devamı 10 ncu sayfada)

Çekoslovakya'ya karşı Sovyetlerin vaziyeti

Litvinof Milletler Cemiyetinde Sovyetlerin hangi şartlar dahilinde Çekoslovakya'ya yardım edeceğini izah etti

Moskova 24 (A.A.) — Hariciye komiseri Litvinof, Milletler Cemiyeti altını komisyonunun 23 Eylül tarihli celsesinde söz alarak, Milletler Cemiyeti paktının 16 nci maddesinin tatbikatta tahdidine taraftar olanların beyanatını çok şiddetle tenkid ettikten sonra demiştir ki:

«İşittim, diyorlar ki: Sovyet Rusya Çekoslovakya'ya yapacağı yardımı Fransanın mümasil yardımına bağı tutmakla Çekoslovak - Sovyet karşılıklı yardım paktını kendisi de bir nevi ihlâl etmiş oluyor.

Halbuki, Sovyet - Fransız ve Sovyet - Çekoslovak paktları Almanyanın ve Polonya'nın da iştirakini istihdaf eden mmtakavil karşılıklı bir yardım paktı için girişilen müzakerelerin neticesidir.

Almanya ve Polonyanın böyle bir pakta girmekten imtinaları üzerine, Fransa ve Çekoslovakya tek bir Sovyet - Fransız - Çekoslovak paktı yerine ayrı ayrı iki taraflı pakt yapılmasını tercih etmişlerdir. Sovyet - Çekoslovak karşılıklı yardımının Fransız yardımına mütevakkil tutulmasını ısrarla istemiş olan bizzat Çekoslovakya'dır. Binaenaleyh Çekoslovakya'ya karşı yapılacak bir taarruza karşı Fransa kayıdsız kalırsa Sovyet hükümeti Çekoslovakya'ya karşı her türlü taahhüden âzade bulunuyor. Binaenaleyh bu takdirde Sovyet hükümeti Çekoslovakya'ya ancak kendisinin gönül rızasıyla vereceği bir kararla veya Milletler Cemiyetinin bir kararile yardım edebilir. Ve hiç kimseden ondan bu yardımı isteyemez. Esasen Çekoslovakya hükümeti de yalnız bundan dolayı değil fakat amell mülahazaları bilâzım yardımımızı Fransız yardımından ayrı olarak istememiştir.

Çekoslovak hükümeti, Alman - İngiliz - Fransız ultimatomunu kabul ettikten sonra, Sovyet hükümetine ikinci bir müracaatta bu

Papalığın Hariciye Nazırı kaza geçirdi

Vatikan 24 (A.A.) — Hariciye Nazırı Kardinal Paçelli'yi Castel-Gandoifo'dan getiren otomobil, Applen yolunda diğer bir otomobil ile çarpışmıştır. Kaşından yaralanan Kardinal, Vatikana nakledilmiş ve Papamın doktoru tarafından tedavi altına alınmıştır.

Diyarbakır ve Elâzığ

Ankara, 24 (Hususî) — Evvelce şehir isimleri değiştirilen Diyarbakır ve Elâzığ vilâyetlerinin isimlerinin Diyarbakır ve Elâzığ olarak çevrilmesi için bir kanun projesi hazırlanmıştır.

Pazarlıksız satış için dün bir toplantı yapıldı

Kanuna aykırı hareketlerin önüne geçmek için halkın müzaheretini istenecek, dükkânlara "Burada pazarlıksız satış yapılır," levhaları asılacak

Belediyede dünkü toplantıdan bir intiba

Dün sabah kaymakamlar Belediyede Şehir Meclisi salonunda toplanmışlar, vali namına Belediye İktisad Müdürü Asım Süreyyanın pazarlıksız satış hakkında verdiği izahatı dinlemişlerdir. Evvelâ pazarlıksız satış kanunu okunmuş, bilâhare bu husustaki kararname gözden geçirilerek konuşmalarda bulunulmuştur. Bilhassa kanuna aykırı hareket eden esnafa tatbik edilecek ceza şekli üzerinde durulmuştur. Bu kanunun ceza ahkâmı, aykırı hareket edenler hakkında şiddetli cezalar tahmil ettiğinden, tatbikatta zorluk çekilmeyeceği tahmin edilmiştir.

Kanunun onuncu maddesinde: Bu kanun hükümlerine göre alınacak para cezaları mahallî belediyelere aid olduğu musarrahtır. Kaymakamlar bu maddenin izahını, para cezasının Daimî Encümen tarafından mı, yoksa belediye şubeleri tarafından mı alınacağı tasrihini istemişlerdir.

İstanbuldan başka vilâyetlerdeki belediyelerin şubeleri yoktur. Onuncu maddenin İstanbulun hususî şekline göre izah edilmesi Belediye hukuk müşavirliğine havale edilmiştir.

Kaymakamlar, kanunun tatbikine geçildikten sonra pazarlıksız satışa aykırı hareket edenlerin tesbitinde ve cezalan-

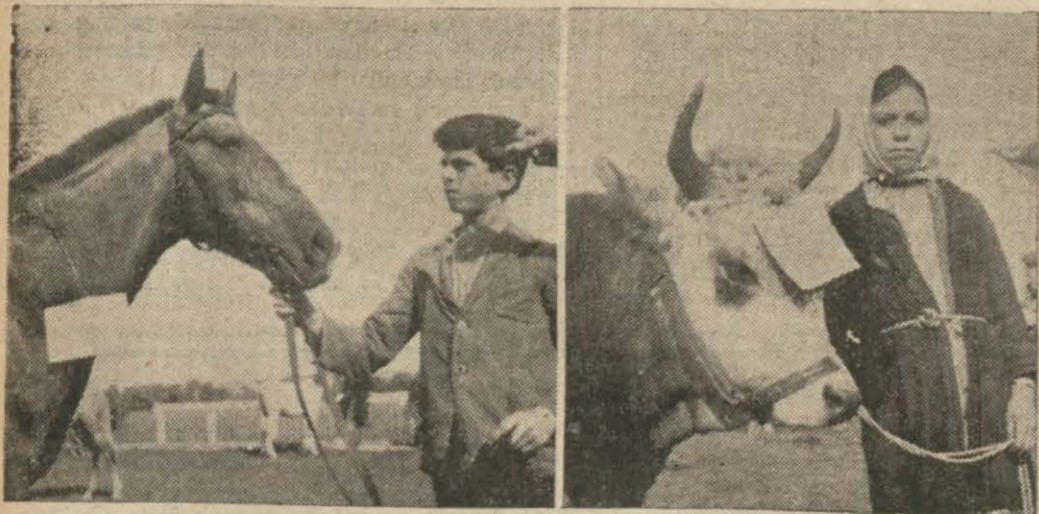
dırılmasında halkın müzaheretini istemişler, bu hususta halkın ikaz edilmesini arzu ettiklerini bildirmişlerdir.

Birçok dükkânlarda: «Fiat maktudur» şeklinde yazılı olarak bulundurulmuş levhaların derhal kaldırılması onun yerine: «Burada pazarlıksız satış yapılır» şeklinde yazılı levhalar asılmasının temini kararlaştırılmıştır.

Pazarlıksız satış kanunu, memleketimizde asırlardanberi kökleşmiş sakim bir itiyadın tasfiyesini ve perakende satışlarda yeni bir alışveriş ahlakının teessüsünü istihdaf etmektedir. Bu itibarla tatbikatta ilk zamanlarda ciddi müşküllele karşılaşılması mümkündür. Bu müşkülâtı karşılamak ve aynı zamanda tatbikatin arızasız cereyanını temin etmek için bütün alâkadarların gerek kanunun ruhunu, gerek kararnamenin muhteviyatını tam bir vuzuhla kavramaları, tatbikata ciddiyet ve kat'iyetle geçilmesi zarureti vardır.

İktisad Vekâleti iç ticaret umum müdürü Mümtaz, bir teğrinievvelden itibaren tatbikine geçilecek pazarlıksız satış etrafında tedkikat yapmak üzere İstanbul gelecektir. Devlet çiftlikleri müdürü Hüsnü gene bu işlerle meşgul olmak üzere İstanbul'a gelmiştir.

Altıncı hayvan sergisi dün Veliefendide açıldı

Sergide mükâfat kazanan iki hayvan

938 senesi için İstanbul vilâyeti dahilinde tertib edilen on ehli hayvan sergisinden altıncısı dün vali adına ve Belediye reis muavini Rauf tarafından açılmıştır. Törene kalabalık bir halk kütlesi iştirak etmiştir.

Üç ay gibi kısa bir zaman zarfında yetiştirilen Halkevi bandosunun çaldığı İstiklâl marşından sonra Bay Rauf Demirtaş, hayvan sergisinin hedef ve gayesini vazih ve veciz sözlerle tebarüz ettirerek, dünkü ve bugünkü köy ve köyçülük te-lâkkileri arasında mevcut büyük farkları müşahhas misallerle ve mukayeselerle anlatmıştır.

Yapılan işlerin büyüklüğünü ve şümü-

dumuzu bu kadar kısa bir zamanda bu feyyaz devreye ulaştırarak ve ona aklımların erimeyeceği vehveler veren Yüce Atatürkümüze tazim ve şükranlarımızı arzederim» diyerek nihayet vermiştir.

Bundan sonra kordelâ kesilerek hayvanlar görülmüş ve derece kazanan hayvan sahiplerine mükâfat verilmiştir.

Veliefendi ehli hayvan sergisine 17 si at ve 175 sığır olmak üzere 192 hayvan iştirak etmiştir. Bunlardan 45 sığır, 15 atın sahiplerine para ve muhtelif mükâfatlar verilmiştir.

Davetilere ve törende hazır bulunanlara büfede limonata ve pastalar ikram

"Türkiyeye hayran oldum,"

Beynelmîlî ticaret odası reisi dün memleketine dönerken böyle dedi

Bir müddettenberi Türkiyede bulunan Beynelmîlî Ticaret Odası Reisi Mr. J. Thomas Watson'un riyasetindeki heyet Ankara ve İstanbul'da bir çok temaslar yaptıktan sonra dün Romanyanın yeni vapuru Transilvanya ile ve Köstence yoluyla memleketine avdet etmiştir. Heyetî Ticaret Odası erkânı, bir çok tüccarlar uğurlamışlardır.

Dün kendisine görüşen bir muharririmize Mr. Watson şu beyanatı vermiştir:

«Eskidenberi çok merak ettiğim Türkiyeyi nihayet gördüm. Modern bir şehir olan Ankaraya, fevkalâde güzel manzaralara ve mühim coğrafî mevkîe sahip olan İstanbul'a hayran oldum. Türklerin bana ve arkadaşlarıma gösterdikleri hüsnü kabule çok teşekkür ederim.

Türkiye tarihi bir memleket olduğu kadar iktisadî inkişafı ile de dünyanın sayılı bir piyasası olmak üzere dir. Türkiye Başvekilli bizi kabul buyurdular. Kendilerle uzun müddet görüştük. Büyük bir iktisadî olan Başvekilli, yakın zamanda Türkiyeyi bir sanayi memleketi haline getirecektir. İktisad Vekillî Şakir Kesebirle de konuşmamız iyi bir şekilde geçti.

Ankara'da, reisi bulunduğum (Enternasyonal Business Machines Corporation) şirketinin bir şubesi ni resmen açtım.

Nevyork sergisinin açılması sırasında, her sene yaptığımız toplantılara Türkiye şubemiz de iştirak edecektir.

Türkiyenin ve Reiscumhur Atatürk'ün büyük bir hayranıyım. Değişik memleketlerde ve Amerikada Türkiyede gördüğüm güzel şeyleri anlatacağım.

Nevyork sergisinde komite azası olmaktığım dolayısıyla Türkiyeye ve mümessillerine mümkün olan her yardımı yapacağım.

Çok beğendiğim Türkiyeyi tekrar görmek için, gene gelmek emelile ayrılıyorum.»

Kartalda feci bir kamyon kazası oldu

Eir kişi öldü, iki kişi yaralandı, şoför yakalandı

Dün saat on üçte Kartalda bir kamyon kazası olmuş, bir kişi ölmüş, iki kişi yaralanmıştır.

Kartaldan çimento plâkaları yüklü olarak Kadıköyüne gitmekte olan şoför Anastasin idaresindeki kamyon, Cevizli istasyonu köprüsünün virajını geçtikten sonra bütün enstitüsü istikametine gelmiştir.

Kamyon burada dökülen toprakları geçerken hendeğe doğru kaymış ve şoför direksiyona hâkim olamıyarak kamyon altüst olmuştur.

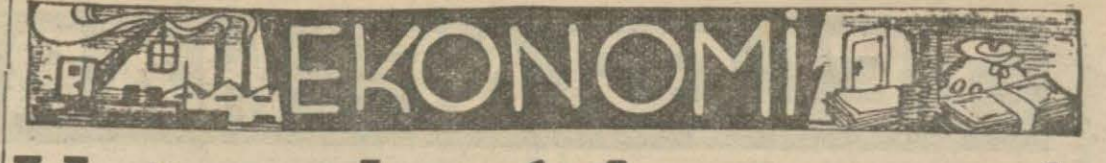
Devrilme esnasında kamyonda bulunan amelelerden Dramalı 25 yaşında Aziz, arabanın enkazı altında kalarak ölmüştür. Bundan başka amele Recep ağır ve Rifat ta hafif surette yaralanmışlardır. Şoför, kazayı müteakip firar etmiş ise de biraz sonra yakalanmıştır.

Hâdiseye Kartal müddeiumumîsi Alâeddin Kırman el koymuş ve şoförün ehliyetisiz olduğu anlaşılınca tevkif edilmiştir.

Yaralıları Haydarpaşa Nümune hastanesine nakledilmişler, ölünün definine ruhsat verilmiştir.

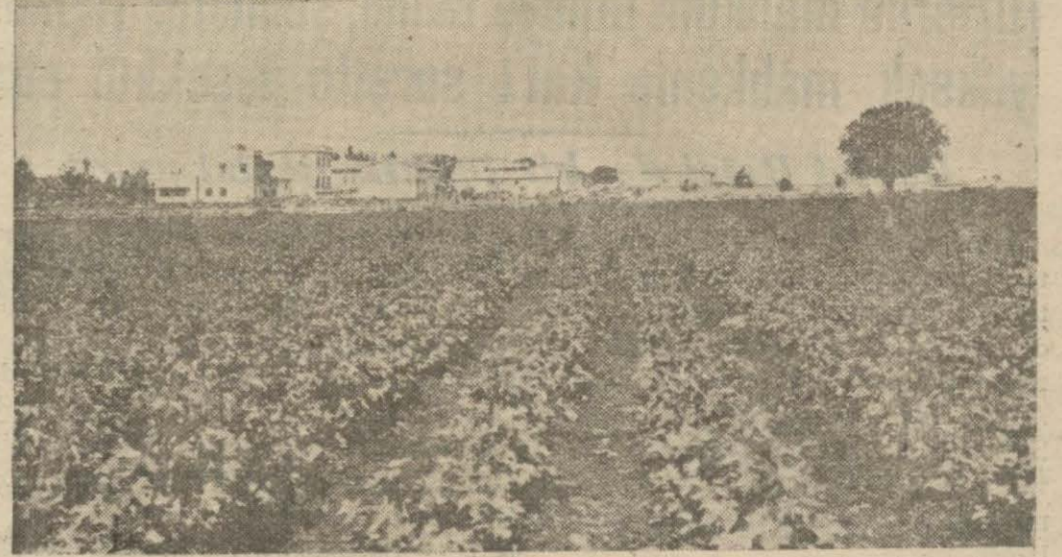
Bir binanın duvarları yıkıldı

Şişli'de Havuzlubahçe sokağında yeni yapılmakta olan bir binanın yan duvarları yağın yağmurların tesirle yıkılırsa da nüfusca ziyat olmamıştır.

Yağmurlar Adana pamuk mahsulüne zarar verdi

Havaların müsaid gitmemesi mahsulün 57.000 balya noksan olmasını intaç etti

Adanada bir pamuk tarlası

Adana (Hususî) — Bütün Çukurova çiftçisi büyük bir yelis içinde bulunmaktadır.

Buna sebep bir haftadanberi hemen devamlı bir surette yağın yağmurlar neticesi pamuk mahsulünün büyük zarar görmesi ve aynı zamanda pamuk piyasasının da pek düşkün bir şekil almasıdır.

Şehrimiz Ticaret Odasına merbut pamuk tahmin bürosu, ikinci pamuk tahmin raporunu nesretmiştir. Bu rapora göre, muhammen rekolte 145.000 balyadır. (Bir balya 200 kilo) bu mikdarın 120.420 balyası Seyhan, 24.500 balyası da İçel vilâyeti istihsalına aittir.

Şu hale göre, birinci tahmin raporundaki mikdar 57.000 balya azalmıştır.

Çukurova, İçel, yani cenup pamuk istihsalâtı bu yıl 145.000 balya olarak tahmin ediliyor. Bu rekoltenin 77.260 balyası Kevland cinsi, 67.740 balyası da yerli pamuktur.

Bölgede Kevland pamuğu toplanmağa başlamış ve çirçir fabrikaları faaliyete geçmiştir. Borsada pamuk alım satımı başlamıştır.

Pamuk mahsulünün yetiştirme sırasında havalar yağışlı gittiğinden pamuğun rengi ekseriyetle parlaklığını biraz kaybetmiştir.

Bu yılki pamuk ekim sahası geçen seneye nisbetle az olmakla beraber ilkbaharda selin gelmesi dolayısıyla ova muntakasında bir kısım arazi geç ekildiğinden penbe kurd haseresine maruz kalmıştır.

Rekolte noksanlığının sebeplerine gelince: Kevland fidanlarına Arız olan zenk hasatlığı ile pamuklarda görülen yeşil kurd ve geç kalan pamuklarda zühur eden penbe ve dikenli kurd hasereleri ve ilkbahar sonlarının yağışsız gitmesi ve sıcakların birden-bire gelmesi dolayısıyla pamuklar meyvalarını iyi bir şekilde büyütmemişler ve bu sebeble kilo mikdarı düşmüştür. Ve mahsul ilk tahmine nazaran 57.000 balya noksanile 145.000 balya olarak tesbit edilmiştir.

Bu tahmin de, haserelerin bugünkü tahribat derecesine ve havaların yağışsız gideceğine göre hesaplanmıştır.

Polonya ticaret mümessilleri İzmirde tedkikat yaptılar

Bir müddet evvel Ege muntakasında ted-

kikler yapmak üzere İzmir'e giden Polonya hükümetinin Ankara Ticaret Ataşesi B. Viktor Zeloski ile, Polonya klering memuru B. Renn Aldbiyvnski İzmirden şehrimize dönmüşlerdir. Mümessiller İzmir muntakasında Polonya - Türkiye ticaret işleri hakkında tedkiklerde bulunmuşlar ve bazı İhracatçılarla temaslar yapmışlardır.

Bu yılın toprak mahsulâtı rekoltesi tesbit edildi

Muhtelif muntakalarda 938 - 939 yılına ait umumî mahsulâtın rekoltesi tahmin edilmiştir.

Bu tahminlere göre 938 - 939 yılı umumî rekoltesi geçen yıla nazaran daha iyi bir vaziyettedir. Bu yıl bütün ve fındık rekoltesi geçen yıla nazaran düşüktür. Geçen yılki bütün rekoltesi 73 milyon kilo idi. Bunun 62 milyon kilosu muhtelif memleketlere olmak üzere tamamen satılmıştır. Hâlen geçen yıl rekoltesinden 5 milyon kilo kadar stok bütün bulunmaktadır.

Marmara muntakasının bu yılki bütün rekoltesi 12 milyon, Ege muntakasının ise 28 milyon olarak tahmin edilmiştir.

Ege muntakasında bütün piyasası geçen yıl olduğu gibi Cumhuriyet bayramından sonra açılacaktır.

Devlet ziraat işletmesi müdürü tedkiklere başladı

Evvelki gün Ankaradan şehrimize gelen Devlet Ziraat İşletmesi Kurumu Müdürü Şefik, tedkiklerine başlamıştır. Kurum Müdürü şehrimizde Devlet Ziraat İşletmesi tarafından istihsal edilen maddelerin satış vaziyetleri, bayilerin temenni ve dilekleri etrafında meşgul olmaktadır.

Teşekkür

Ailemizin kıymetli büyüğü İzmir sayı-ları General Kâzım İnançın vefatı dolayısıyla ebedî ayrılık günümüzde lütfen gerek cenaze töreninde bulunan ve gerek taziyetlerle kederlerimizi paylaşan aziz dostlarımızın hepsine ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Merhumun ailesi efradı

Bugün Mevsimin ikinci büyük komedisi
MELEK herkesin beğeneceği güzel ve müstesna bir film

KADIN OYUNLARI

(Fransızca sözlü büyük film)

Baş **LORETTA YOUNG**
rollerde Warner Baxter - June Lang

İlaveten: Paramount dünya gazetesi

Bugün saat 11 - ve 1 de

UCUZ HALK ve TALEBE matineleri

Hususî 30 - Balkon ve birinci 20 - ikinci 17,5 kuruş

3 Haftadanberi "SON POSTA,, da zevkle takip ettiğiniz

KONTES VALEVSKA romanı

GRETA GARBO

ve

CHARLES BOYER

gibi iki büyük sinema yıldızı tarafından ilâhi bir surette yaratılmıştır. Bu muazzam film pek yakında şehrimizde gösterilecektir.

BUGÜN: MİLLÎ SİNEMADA
Hint Mezarı ve Mihracenin Gözdesi

Türkçe sözlü ve Şark müzikli büyük film 2 devre 24 kısım birden

Bu tedkiklerde rekolte miktarında zam yoktur

Sivasta Anadolunun en güzel tarihî eserleri var

Gökmedrese oymacılığın şaheser zarafetini ve ustalığını taşımaktadır. Sivasta eski eserler arasında en iyi muhafaza olanı bu medresedir

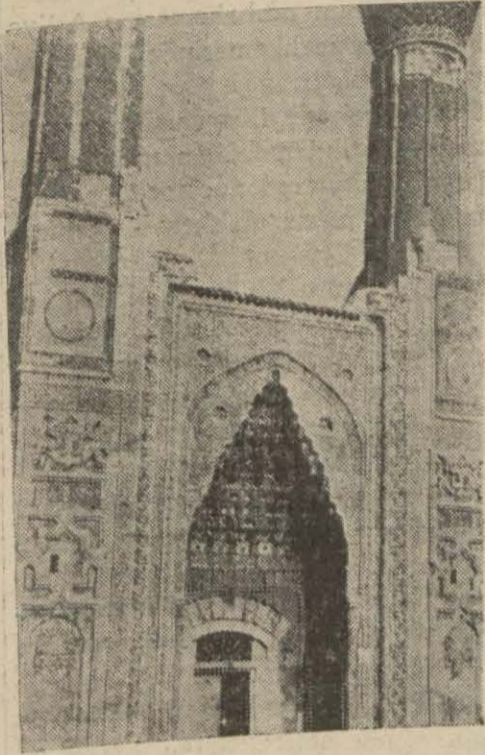
Sivas (Hususi) — Güzel ve tarihî Sivas bağrında eski Türk medeniyetinin ölmüş eserlerini taşır. Anadolu Selçukilerinin bıraktığı eski eserler Sivas ve çevresinde oldukça çoktur. Bu yüksek medeniyetin hâlâ dipdiri duran eserleri Sivasın bütün güzelliklerini tamamlar.

Tarihî sütunlar, minareler, medreseler, kümbetler Türk medeniyetinin sistematik çalışması ile vücutta gelen orijinal mahsullerdir. Sütunların üzerindeki, âbidelerin kapılarında göze çarpan nefis çiniler, oyması bugünkü mimarının bile erişemeyeceği bir kudrettir. Bu büyük yapıcılığın bütün ifadesini Gökmedrese, Çifteminareler gibi kıymetli eserler taşır.

Sivasta yer alan eski eserlerden en kuvvetlisi yeşil çinilerle süslü Gökmedrese dördüncü Kılıç Aslanın öldürülmesi üzerine hükümdar ilan olunan üçüncü Kiyasettin Keyhüsrev zamanında meşhur Konyalı Hacı Ebubekir oğlu Sahib Atafahreddin tarafından 670 hicri yılınca yaptırılmıştır. Bu medrese eski eserler arasında en iyi muhafaza edilendir.

Bunda bilhassa oymacılık sanatının harikulâdeliği görülür. Kapısındaki görüldüğümüz ince oynalar eşsiz birer sanat eseridir.

Medrese iki kat üzerine yaptırılmıştır. Lâkin üst kısmı sonradan zamanla yıkılmıştır. Kapının sağ ve sol taraflarında ve medresenin üst taraflarında birçok hayvan başlarına tesadüf edilmektedir. Medresenin alt kısmında 12 odası vardır. Ayrıca medresenin yanı başında çok kıymetli bir de çeşmesi bulunmaktadır. Bugün burası Sivasın müzesi halindedir. Kültür Bakanlığı Eski Eserleri Koruma faslından bu yıl gene Sivastaki eski eserlerin icabından tamirat ve temizleme işlerine bir tahsisat ayırdığını memnuniyetle ha-

Sivastın güzel Gökmedresesi

ber aldık. Gene bu işlerde uğraşmak üzere Kültür Bakanlığı eski eserleri koruma komisyonundan mimar Sedat Çetintaş yakında şehrimize gelerek bu işle meşgul olacaktır.

Balıkesirde iki köy halkı birbirlerine girdiler

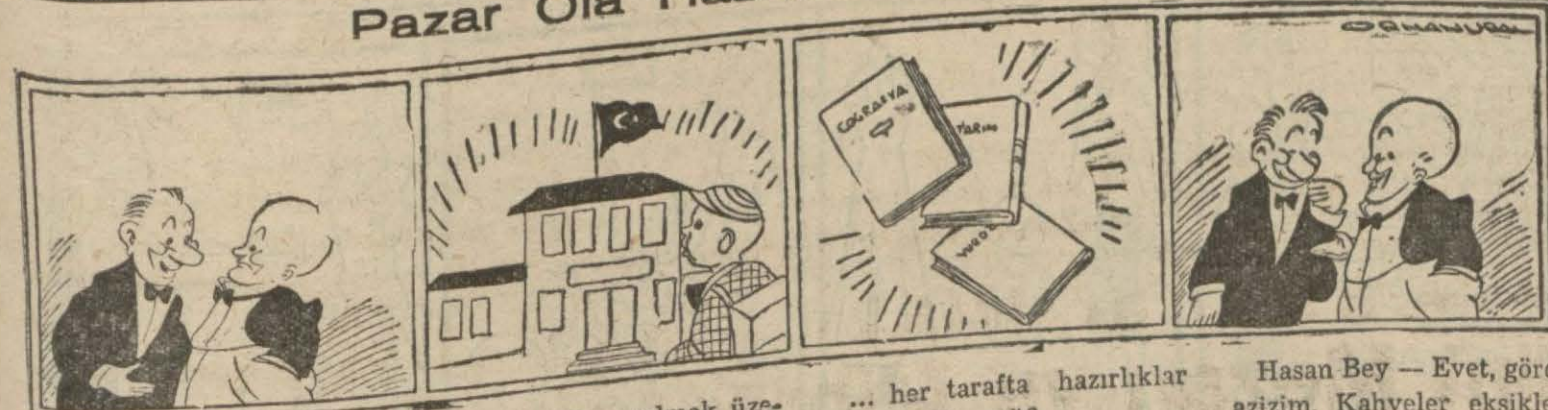
Balıkesir (Hususi) — Balıkesirin Kayapa nahiyesinin İsadere ile Minnetler köyleri arasında ihtilâflı bulunan bir tarla yüzünden kanlı ve büyük bir kavga olmuştur. Ellerinde silâh, bıçak ve sopalarla birbirlerine giren köylülerden 15 kişi yaralanmıştır. Yaraları ağır ve tehlikeli görülen İsadere köyünden Ali, Mustafa ve Süleymanla Minnetler köyünden Palaçavuş, Himmet, Osman, Mehmed ve Bekir adındaki köylüler hastaneye getirilmişlerdir. Vak'a müddeumumlik vaz'iyet etmiştir.

Boluda ilk resim sergisi açıldı

Bolu (Hususi) — Güzel San'atlar Akademisinin 938 mezunlarından ressam Mehmed Yüçetürk Boluda bir sergi açmış ve yüzü mütcevaz kroki, desen, peyzaj ve portreye aid eserlerini teşhir etmiştir. Bolunun yarım saat günündeki Salibeyler köyünden olan genç ressam eserlerinde daha ziyade köy hayatını canlandırmış ve bunda da muvaffak olmuştur. Boluda açılan ilk resim sergisi olan bu sergi halk tarafından alâka ile karşılanmıştır. Resim sergiden bir köşeyi gösteriyor.

Pazar Ola Hasan Bey Divor ki:

— Hasan Bey yeni ders yılı yaklaşıyor..

... mektepler açılmak üzere..

... her tarafta hazırlıklar var.. gördün mü?..

Hasan Bey — Evet, gördüm azizim. Kahveler eksiklerini tamamlıyorlar, temaşa yerleri de açıldı.

Gümüşhacıköyünde bir aile faciası

Bir değirmenci karısını, karısının âşığının kardeşini öldürdü

Gümüşhacıköy (Hususi) — Kazanın Ovacık köyünün Akpınar kışla-sında bir cinayet işlenmiş, bir değirmenci iki kişiyi öldürmüş, bir ihtiyarı da ağır surette yaralamıştır. Cinayet şöyle olmuştur:

Köyden Mehmed oğlu Kara Mehmed Yılmaz bir gece saat 23 e kadar değirmende çalıştıktan sonra mutadı olmadığı halde evine gitmek istemiş, gece yarısı yola çıkmıştır. Kara Mehmed evinin önüne gelince pencereden ışık yanan odaya bakmış, orada karısının bir yabancı ile yattığını görmüş, bir anda kan beynine sıçramış ve kaçıyı omuzlamıştır. Fakat kapı mukavemet ettiği esnada içeride bulunan yabancı arka pencereden atılarak kaçmıştır. Kara Mehmed içeriye girince karısının üzerine hücum etmiş, tazyikle âşığının köyden Ali Marangoz olduğunu öğrenmiş, belinden çıkardığı tabanca ile kadını kalbinden vurarak öldürmüştür.

Kara Mehmed bu kanlı işi bitirerek, dışarıya fırlamış, Ali Marangozun evine koşmuş, karşısına Ali Marangozun kardeşi Mehmed çıkmış ve ağabeyinin evde bulunmadığını söylemiştir. Kara Mehmed: «O yoksa sen varsın ya!» diyerek tabancasını Mehmedin üzerine çevirmiş ve ateş etmiştir. Mehmed de kanlar içinde ölü olarak yere yuvarlanmıştır. Silâh sesine Mehmed ve Ali kardeşlerin 70 lik babaları Raşid de koşmuş, o da yediği bir kurşunla yere yuvarlanmıştır. Katil kaçmış, bilâhare yakalanmıştır. Raşidin yaraları ağırdır.

Bandırma - İzmir treninde bir yankesicilik vak'ası

Balıkesir (Hususi) — Bandırma - İzmir treninde bir yankesicilik vak'ası olmuş, Ahmed adında biri Somali Hacı Mustafa namında birinin 22 lira kıymetindeki saatini çalmıştır. Trende bulunan polis memuru Vehbi hâdiseye vaz'iyet etmiş ve 15 dakika içinde saati ve hırsız meydanı çıkarmıştır.

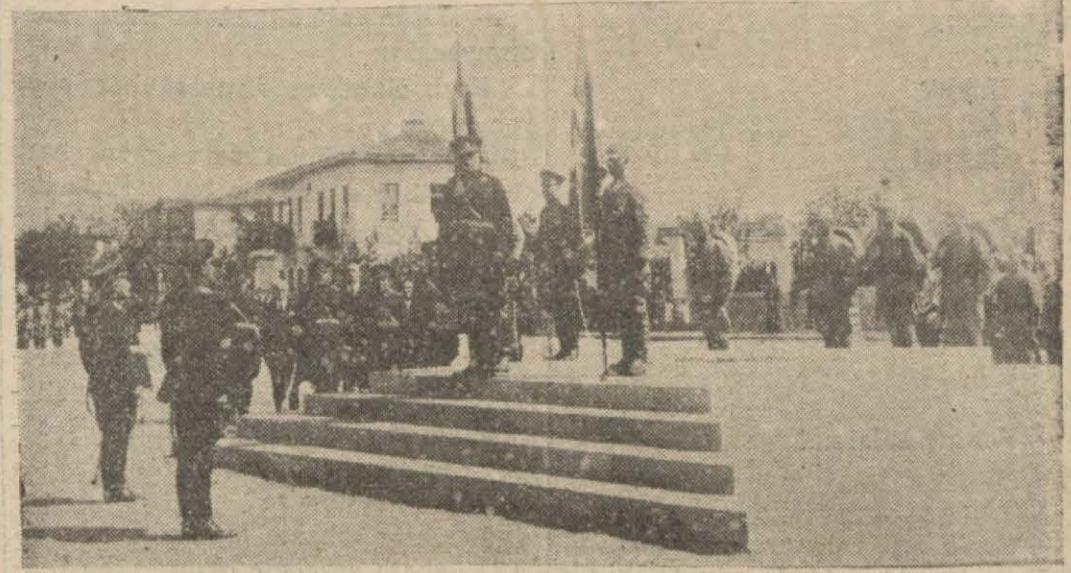
Manisa tımarhanesinde bir deli bir başka deliyi öldürdü

Manisa (Hususi) — Burada emrazi aklıye hastanesinde bir yaralama hâdisesi olmuştur. Hastalardan Ali oğlu Mehmed hastane salonunda yatmakta iken yanında asabi bir halde bulunan Abdülkerim oğlu Ömer yumruğunu savurmuş ve zavallının gözünü patlatmıştır. Mehmed iki saat sonra ölmüştür.

Bursada dairelerin mesai saati

Bursa (Hususi) — Kış mesai saatinin dünden itibaren değiştiğine dair vilâyetten; kaza, nahiye ve bütün dairelere bir tamim ile bildirilmiştir. İki buçuk ay devam eden kış mesai saati 15.9-938 den itibaren değişmiş bulunmaktadır. Yeni şekle göre dairelerde mesai saat dokuzdan on ikiye ve 13,30 dan 17,30 a kadar devam edecektir.

Bergama ve Balıkesir alaylarına merasimle sancak verildi

Bergama topçu ve piyade alayına sancak verilirken

Bergama (Hususi) — Kazamız emsalsiz bir bayram günü yaşamıştır. Bergamada bulunan topçu ve piyade alaylarına büyük merasimle sancak verilmiştir. Merasime bütün asker iştirak etmiştir. Orgeneral Fahreddin Altayın bir nutukla başlayan merasimi binlerce halk takib etmiştir.

Merasimi müteakib geçid resmi yapılmış, kahraman askerlerimiz şiddetle alkışlanmıştır.

Balıkesir (Hususi) — Balıkesir piyade alayına Atatürk adına merasimle sancak verilmiştir. Orgeneral Fahreddin Altay, refakatinde Korgeneral Kemal Doğan ve Tümgeneral Mustafa

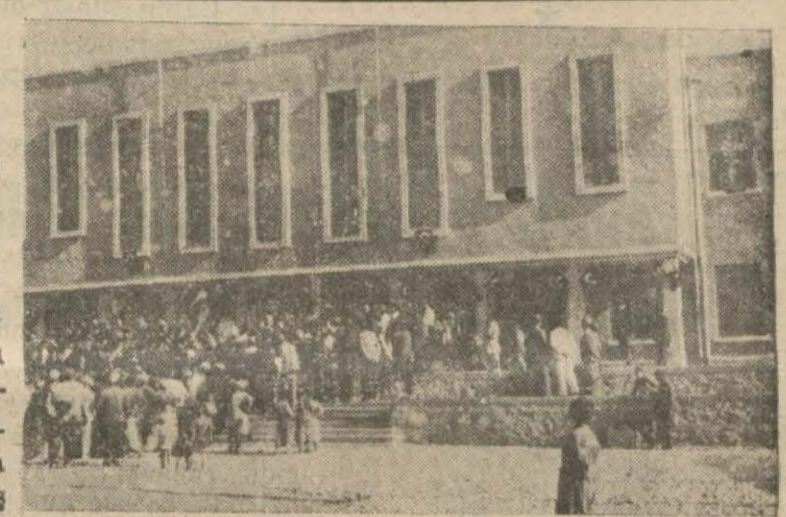
Sabri olduğu halde perşembe akşamı Edremitten balıkesire gelmiş, askerî ve mülki erkân tarafından istikbal edilmiştir. Aynı gece ordu evinde generalleri şerefine bir ziyafet verilmiştir. Sancak verme merasimi cuma günü saat onda Cumhuriyet alanında yapılmıştır.

Orgeneral Fahreddin Altay, askerî teftişten sonra Reisi cumhur adına sancak alay kumandanına vermiştir. Alay kumandanı, verdiği bir nutukla alayın sancaklarını en mukaddes bir varlık olarak taşıyacağını söylemiştir.

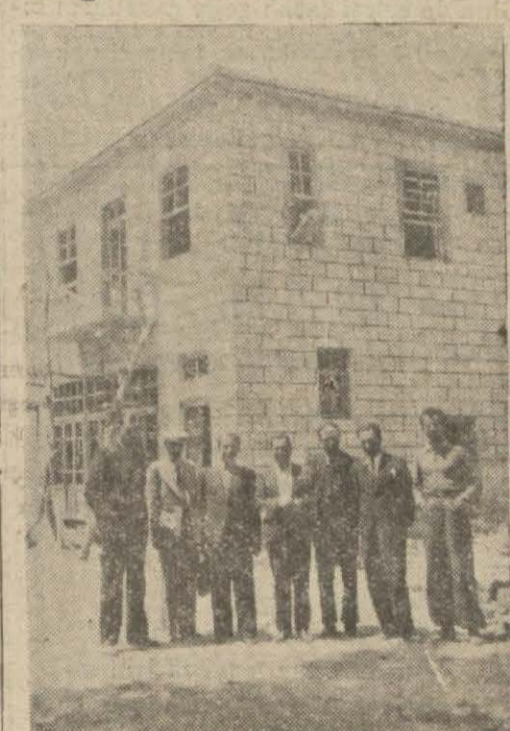
Bundan sonra geçid resmi yapılmış, ve askerlerimizin sancakla geçişini halk heyecanla alkışlamıştır.

Malatyada yeni bir belediye binası yapıldı

Malatya, (Hususi) — Şimdiye kadar belediyenin muhtelif daireleri dağınık binalarda bulunmakta ve bu muamelâtın bir intizam içinde cereyanına mani olmaktadır. Bunu nazarı dikkate alan belediye 61 bin lira sarf ile yeni ve modern bir bina yaptırmış ve binanın açılış töreni yapılmıştır. Törende vali ve birçok davetliler hazır bulunmuş ve nutuklar söylenmiştir. Bundan sonra davetlilere bisküvi ve limonata ikram edilmiştir. Resim açılış töreninden bir intibadır.

İpsalada Yapılan otel

İpsalanın ötedenberi bir otel ve gazino sıkıntısı çektiğini, bunun için de belediye tarafından bir otel ve gazino yapıldığını yazmıştık. Yukarıdaki resimde yeni yapılan bu otel ve gazino görülmektedir.

Kırklareli parti Değleri toplantısı

Kırklareli (Hususi) — Geçen cumartesi günü vilâyet ve kaza Parti delegeleri Halkevi salonunda toplanarak senelik kongrelerini akdetmişlerdir. Hesabat tedkik olunmuş ve eski idare heyeti aynefbka edilmiştir. Süreyya Harmankaya Ankaraya gidecek delege olarak da daimî encümen âzası baytar Süreyya Harmankaya seçilmiştir.

Küçük Memleket Haberleri

Çorlu hususi muhasebe memurluğu Tekirdağ yol tahakkuk memuru Osman Mutlu münhal bulunan Çorlu hususi muhasebe memurluğuna gelmiş ve işe başlamıştır.

İzmitin yeni P. T. Müdürü İzmit Posta ve Telgraf Merkez Müdürü Kenan Posta ve Telgraf idare müfettişliğine tayin olunmuş, yerine de İstanbuldan Şükrü tayin olunarak gelmiş ve yeni vazifesine başlamıştır.

İnegöl adliye teftişleri Adliye Müfettişlerinden Şevki İnegöle gelmiş ve adliye teftişlerine devam etmektedir.

Kırklarelinde ilk mektepler derslere başladılar Kırklarelinde ilk mektepler 15 Eylül'den itibaren açılmış ve tedrisata başlanmıştır.

Adapazarı hayvan panayırı Adapazarı ve havalisi hayvanlarında hastalık görüldüğü için bu sene hayvan panayırı açılmamıştır.

Adapazarı emniyet âmirliği Adapazarı emniyet âmirliğine tayin edilen emniyet umum müdürlüğü âmirlerinden Şükrü Kolak yeni vazifesine başlamıştır.

Hâdiseler Karşısında

HARB BAŞLADI

İki arkadaşlar, yolda yanyana yürüyorlardı.

Biri:
— Hakla!
Öteki:
— Haksız!
Biri:
— Bence Çekoslovakya fazladır.
Dedi.
Öteki:
— Bence lüzumludur!
Dedi.
Biri:
— Sen ne anlarsın!
Dedi.
Öteki:
— Sanki sen anlarsın değil mi?
Dedi. Biri bir tokat vurdu. Öteki bir tokadı çiftleştirip iade etti.

★
Kadın:
— Harb olacak!
Dedi.
Kocası:
— Olmıyacak!
Dedi.
Kadın:
— Olacak da olacak!
Dedi.
Kocası:
— Olmıyacak da olmıyacak!
Dedi.
Kadın:
— Alçak!
Dedi.
Kocası:
— Ahlâksız!
Dedi.
Kadın bayıldı.. Kocası homurdandı.

★
Muharrir yazdı:
— Harb olacaktır. Bunun önüne geçilemez.

Bir başka muharrir de yazdı:
— Bütün tahminlere rağmen harb olmayacaktır.
Harb olacaktır, diyen muharrir cevab verdi:
— «Bütün tahminlere rağmen harb olmayacaktır.» tarzında bir iddiada bulunmak kısa bir görüşün ifadesinden başka bir şey değildir.

Onun bu cevabı da, cevabsız kalmadı:
— Harb olacaktır, tarzında yaygaralar koparanlar mahalle kahvesi politikacılığından daha ileri gitmemiş olanlardır..
Vesaire... Vesaire...
Çocuklar sokakta toplandılar:
— Babam gazetede okumuş, harb olacaktır.
— Benim annem de okumuş o da öyle söyledi.

— Harb neymiş?
— Birbirlerini öldürürlermiş.
— Haydi biz de bunun oyununu oynayalım.
— Birbirimizi mi öldüreceği?
— Yağandan öldürürüz.
— Olur.
Harb oyununa başladılar.
Pat.. pat..
Çat.. çat..
Güm.. güm..
— Ahmed sen öldün.
— Vallahi ölmedim.
— Öldün diyorum.
— Ölmedi o, sen öldün..
Hepsi birden tokat tokata, yumruk yumruğa geldiler..

★
Bütün bunlar olurken müvezzi bağıyordu:
— Harb olacağını yazıyoooooor....
İsmet Hulusi

SİNEMA

Robert Taylor
Kovboy filmi
çevirecek

Mae West ve Robert Taylor ile büyük bir film çevirecek olan Wallace Beery Hollywoodda kovboy filmleri yeniden rağbet bulmak üzeredir.

Meşhur san'atkar Robert Taylor pek yakında büyük bir kovboy filmi çevirecektir.

Artık genç ve yakışıklı erkek filmleri çevirmekten bıktığını açıktan açığa söyleyen Robert Taylor bu rolü pek büyük bir zevk ile kabul etmiştir. Şimdi California'da yaban atları alıştırma meşgulüdür.

Robert Taylor'un çevireceği kovboy filminde kendisine Mae West ile Wallace Beery'nin partönerlik edecekleri kuvvetle tahmin edilmektedir. Bu sayede filmin büyük bir muvaffakiyet kazanacağı umulmaktadır.

Armand Bernard Pariste bir
sinema açıyor...

Meşhur Fransız san'atkarlarından Armand Bernard Pariste Passyde bir sinema açmak üzeredir. Bu san'atkarın bir kaç ay sonra sinema hayatından çekileceği söylenmektedir.

Kolombiya yeni 7 film çeviriyor

En büyük film kumpanyalarından biri olan (Kolombiya) bu sen için yedi büyük film hazırlamaktadır. Bu filmler için yedi milyon dolarlık sermaye tahsis edilmiştir.

Filmlerden biri ikmal edilmiştir. İsmi (Holiday) dir. Baş rolleri Katrin Hepburn ile Gary Grant yapmışlardır.

İkinci filmin ismi:

«You can't take it with You» dur. Bu meşhur bir Amerikan komedisidir. Eserin filme çekilmesi için kumpanya eser sahibine 200,000 dolarlık bir ücret vermiştir ki bu mikdar bir rekor teşkil etmektedir.

Baş rolleri Jean Arthur ile Lionel Barrymore taraflarından yapılacaktır.

Üçüncü film (Irene Dunne) tarafından çevrilecektir. İsmi: (This Thing Called Love) dir.

Dördüncü film Carole Lombard. Beşinci film de Jean Arthur tarafından çevrilecektir.

Altıncı ve yedinci filmleri (Mamolyan) isimli meşhur Ermeni rejisör idare edecektir.

Mahkemelerde

Tokatlı lokantasındaki rüşvet cürmü
meşhuru davasına dün devam edildi

Muhakeme döviz kaçakçılığı tahkikatının sorulmasına karar vererek başka bir güne bırakıldı

Tokatlı lokantasındaki rüşvet cürmü meşhurdunun muhakemesine Asliye 3 üncü ceza mahkemesinde, dün devam edilmiştir.

Dünkü celsede Lüsyen Jüber yazıhanesinde istihdam edilen memurların Galata belediyesinden celbedilen beyanname suretleri mahkemede okunmuştur.

Bundan sonra hâdiseye alâkalı kaçakçılık işinin tahkikat safhası hakkında Asliye 5 inci cezadan gelen cevap, mahkemede okunmuştur. Bu cevabda tahkikatın başlaması için maliye, kambiyo ve emniyet memurlarından mürekkep bir hey'et teşkil edildiğini, hâdiseyi tertib eden gümrük muhafaza teşkilâtı memurlarından Süleyman'ın bu sebebdan bîtaraf olamayacağı cihetle, tedkikatta gümrük namına bir başkasının tayin olunduğu, bildirilmiştir. Tahkik ve tedkik safhasının 15 gün içinde neticelenerek, ayrıca bildirileceği de, ilâve olunmuştur.

Süleyman hakkında, suçlulardan Saidin vekilinin talebiyle muhafaza teşkilâtından gelen cevap da, mahkemede okunarak, Süleymanın evvelce sıhhati dolayısıyla, vazifesinden istifa ettiği anlaşılmıştır.

Fakat, Saidin vekili bu ayrılış esbabının daha iyi anlaşılması için, şu talebde bulunmuştur:

— Süleyman bu vazifeden ayrılınca, İnhisarlar idaresinde çalışmaya başlamıştır. Bir kere de, inhisarlar umum müdürlüğünden bu hususun sorulmasını istiyoruz.

Mahkeme, döviz kaçakçılığı tahkikatine Süleymana aid hususun sorulmasına ve duruşmanın, vekillerin huzurunda devamına karar vererek, davayı talik etmiştir.

Şirket vapurlarında memur
kamaralarını soyan hırsız
tevkif edildi

Dün, Sultanahmed 1 inci sulh ceza hâkimi Reşid, garib bir hırsızlık suçlusunun sorgusunu yapmıştır.

Raif oğlu Nuri Benol ismindeki bu sabıkalı hırsız, Şirketi Hayriye vapurlarında memur kamaralarını soymak tazn maznunun adliyeye verilmiştir. Müddeiumumflık suçluyu, isticvab edilmemesi için birinci sulh ceza hâkimi'nin huzuruna çıkarmış; Nuri Benol lakayd tavırlarla, mahkemede şunları anlatmıştır:

— Kârlı bir iş tuttuk, bay hâkim. Her sabah 32,5 kuruş vererek, bir Şirket vapuruna biniyordum. Sonra alt kata inerek, oradaki memur ve kaptan kamaralarından birini açıyordum. Bir demirle, yahud böyle bir şeyle. Eh! artık, kısmet neyse, bir gömlek mi, ayakkabı mı, bir kasket mi... Ne bulursam, bir küçük paket yapıp, yanıma alıyordum. Köprüye çıkınca Şükrü ve Hüseyin isimlerinde, tanıdığım iki koltuk çuvalı bunları satıyordum. Artık kaçsa satılırsa, ne tutarsa... Bu hal 9 Eylül'den, 16 Eylül'e kadar sürdü. Bir gün 2 meci şube polislerinden Saim ağabey beni çağırdı. Bana bak, Nuri dedi. Sen

bu işleri yaptın mı?.. Bay hâkim, ben namuslu adamım, Yalan söyleyemem. Ömrümde de söylemedim Saim ağabeye de yaptım, dedim. Bana: «- Öyle ise, yarın 2 meci şubeye gel» dedi. Dün kalktım, Emniyete gittim. Bugün de, huzurunuzda, geliyorum. Şimdi ne kâdarsa, cezama hesap ediverin de, çekeyim. Vaktiyle, sabıkahydık, sonra a-killandık. Fakat işte gene şeytana uydum. Fakat, yalan yoluna sapamam. Namuslu adamım, ben.

Hâkim, bu tuhaf suçlunun tevkifi ne karar vermiştir.

İcra mütahessisinin raporu
tedkik edildi

Memleketimizde tedkikat yapan icra mütahessisi Hans Leymanın muassas raporunu vekâlete tevdi ettiğini yazmıştı. Rapor üzerinde tedkiklere başlanılmıştır. Ancak, rapor icra işlerimizi geniş mikyasda incelediğinden, üzerindeki tedkikat da henüz neticelenmemiştir. İcra islahatına, ancak bu tedkikin vereceği neticeye göre, başlanacaktır.

Bir ampul hırsız
yakalandı

Dün Karaköyde garib bir hırsızlık vak'ası olmuştur:

Evvelki gün öğle üzeri Hezarın caddesinde elektrik malzemesi satan Bula mağazasına bir müşteri gelmiş ve elektrik ampulü alacağını bildirmişti. İsmi Nesim Sarfatı olan bu müşteri uzun bir pazarlık sonra istediği ampulleri almış ve dükkandan çıkarken Nesimin elinde bir yerine iki paket bulunduğunu gören müstahdeminden birisi şüphelenmiş ve mağaza sahibinin nazari dikkatini celbetmiştir. Bunun üzerine Nesim geri çevrilerek elindeki diğer paket a-çıldığı zaman içerisinde aynı mağazaya aid 37 aded ampul bulunduğu görülmüş ve derhal polise haber verilmiştir. Yapılan tahkikat neticesinde aynı dükkanda çalışan Yusuf isiminde birisinin Nesimin suç ortağı olduğu anlaşılmış, her ikisi de yakalanarak müddeiumumflığa teslim edilmişlerdir.

Poliste :

Bir araba beş yaşında bir kıza çarptı

Sürücü Abdullahın idaresindeki ylık arabası, İçerenköyde Kışlaönü sokağından geçerken o civarda oturan Halil'in kızı 5 yaşında Necmiyeye çarparak vücudünün multelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralı Nümrüne hastanesine kaldırılmış, arabacı yakalanmıştır.

Parlıyan benzinden iki kişi
yaralandı

Nuruosmaniyyede Çuhacı hanında karyolacılık yapan Yorginin yanında çırak Kigork'un elindeki benzın tenekesi hava gazının alevinden birdenbire parlıyarak yanmağa başlamışsa da dükkândaki diğer işçilerin yardımıle ateş söndürülmüştür. Bu sırada Kigork ile Migurdiç isiminde birisinin ayakları yanmış ve tedavi edilmek üzere Şişli çocuk hastanesine kaldırılmışlardır.

Bir bisiklet kazası

Davudpaşada oturan Muzaffer isiminde bir genç bisikletle tramvay caddesinden geçerken o civarda bakkalık eden Fehminin kızı 8 yaşında Emele çarparak yüzünden ağır surette yaralanmıştır. Yaralı Haseki hastanesinde tedavi altına alınmış, suçlu yakalanmıştır.

Bunları biliyor mu idiniz ?

Baston ve tarihçesi

Baston ilk insanlarda bir müdafaa ve tecavüz silâhi idi. Sonraları âmirlik ve hâkimiyet işareti olmuştur. Hazreti Musanın asasının mahiyeti bundan başka bir şey değildir. Zamanımızda asanın bir kıymeti kalmamıştır. Yalnız ecnebi ordularında en yüksek rütbeyi ihraz eden mareşaller ufak bir asa taşırlar ve o, onların emir ve kumanda salâhiyetlerini ifade eder.

Afrika kâhinlerinin tefeülü

Afrikada, Nijer vadisinde yaşayan iptidai insanlar fal ile hareket ederler. Her kabilenin bir kâhini vardır. Bu kâhin akşam üzeri bir horoz keser ve leğini açık bir yere bırakır. Gece çakallar gelir ve bu leği yerler.

Kâhin de ertesi sabah gelip çakalların bıraktıkları izlere bakarak tâbir etmek istediği rüya ve tefeülde bulunmak istediği hâdiseler hakkında mütaleasını bildirir.

GÖNÜLİSLERİ

Ev kadını,
Sosyete kadını

Bir okuyucum merak etmiş:
— Arasıra kulağıma çarpan iki tâbir vardır ki daima merakımı mucib olur, biri «ev kadını» diir, diğeri de «sosyete kadını...» Düşünürüm, tam manalarını bulamam, sormaktan da çekinirim, lütfen söyler misiniz ne demektir bunlar? diyor.

★
Ben bu iki tâbirin ayrı ayrı manalara delâlet ettikleri fikrinde değilim. Söyliyenlerin hayalinde «ev kadını» tâbirile kasdedilen manayı bulmak güç değil: Gözü evinin içinde, eli evinin içinde, düşüncesi evinin muhafazasında olan derli toplu, tertemiz hanımlarımız vardır, onların kasdedilmekte olduklarına hükmedebiliriz, sosyete kadınından ise cemiyet hayatına sık sık girip çıkan anlansa gerek.. fakat bir kadının ev hanımı olması aynı zamanda sosyete kadını olmasına neden mâni teşkil etsin.

Yok, eğer sosyete kadını denildiği zaman öyle hiç meşgul olmayıp bütün hayatını «resepsiyon» larda geçirenler anlaşılıyorsa bu takdirde tâbiri değiştirip, eğer mutlaka frenkçe kullanılacaksa ona «mondan», şübhelisine de

yarı monden demek lâzım... Bu son tâbirlerin türkçesine gelince, pek kaba ve kötü düşecek, onları yazmaktan vazgeçiyorum.

★
Bayan H. D. ye:
Bu sual nereden de hatırlamış geldi? Tarihte ve isimde yanılmamak için kitab karıştırmak mecburiyetinde kaldım, bana soracak yerde Halid Fahriye sorsaydınız daha iyi ederdim, her ne ise söyleyeyim:

Freud 1856 da eski Avusturyanın Freiberg şehrinde doğmuştur, henüz hayattadır, eğer yanılıyorsam Avusturya Alman idaresine geçtikten sonra İngiltereye gitmiştir, zira Yahudidir.

Kendi ismini taşıyan nazariyeye gelince: Menşei Nerves olan hastalıkların psichanalize ile tedavi edilebileceği hakkında tıbbi bir etüde başlamış, sonra psycho-sexuelle bir kaide halini almıştır, hareketlerimizde çocukluktaberi gayri suuri bir şehvet hissinin tesiri altında kaldığımız iddiası düşüncesinin esasını teşkil eder. Uzun bir izahı yapıldığı zaman nazariyeyi makul bulursunuz, fakat istinad ettiği esas şübhelidir.

TEYZE

Bacaksızın maskaralıkları :

Annenin hoşuna gitmek için

Sabah Tuvaleti

Daha yataktan kalkar kalkmaz güzel görünmeye çalışmalısınız. Çünkü bu ilk görünüş muhittinizdekilerin üstünde güzelliğiniz bakımından en kuvvetli tesiri bırakır. Hele kocanız akşama kadar sizi göremeyecektir. Neden bütün gün hayalinde ihmal edilmiş haliniz kalsın. Yapaçağınız şey o kadar güç mü?

Alelacele boyanamazsınız tabii. Sonra yeniden silip makyaj yapmanız icab eder. Cild için bundan kötü şey olmaz.

Yüzünüze hemen şöyle bir parça gülsuyu sürersiniz. Bir parçacık da pudra serpiştirirsiniz. Eğer renginiz pek soluksa yanaklarınıza biraz, ama pek az, alıkk dokundurursunuz. Ne krem, ne de başka şey... Bu kadarı taze görünmeniz için kâfidir.

Şimdiki buklemi kuvafürler bir de bigudi derdi çıkardı. Dünyanın en güzel kadını bile bu demirlerin cenderesi içinde hoş gidemez. Sabah sabah takmasanız ya saçlarınız dümdüz kalacak, yahud daha geç takmaya mecbur olacaksınız. O zaman daha müşkül olacak. Zarar yok, bigudilerinizi istediğiniz gibi takınız. Yalnız onların üstüne meselâ geceliğiniz, yahud sabahlığınızla bir renkte ipeklî bir şey sarınız. Renginizi açar. Ve sizi perişan görünmekten kurtarır.

Uykudan kalkınca göz kapakları şişer. Gözlerin içi ekseriyetle biraz bulanık olur. Bu da hoş bir görünüş değildir. Hemen biraz çay suyu ile gözlerinize banyo yaparsınız.

Spor bir ceket

Bu modeli, giyinişlerinde hususiyet yapmak isteyen ve spor kıyafetleri seven genç kızlarla genç kadınlar için koyuyoruz. Bütün spor tarzı giyecekler gibi rahat, sade fakat görülen, bıkan hiçbir eşine benzemeyen bir ceket... Belde sentür yerine üç santimlik bir lâstik. Yaka dik. Omuzlara kumaştan bir roba konulmuş. Şıklığı şurasında: Bu robanın ilki yanında birer minimini ceb var. Dügme-

ler robanın parçasından. Başka da süsü yok. Spor ceket için bu kadarı yetmez mi? Rengini kendiniz seçersiniz. Her halde -model gibi- ceketini açık, düğmelerle roba koyu renk yapmak aksine nazaran çok daha güzel durur. Açık rengin çabucak kirleneceğini düşünüyorsanız o başka... O zaman koyu yünden örünüz. Örgüsü: Bildiğiniz çorap veya jersey örgüsüdür, yani bir sıra ters, bir sıra yüz.

Sonbahar Modelleri

Soldaki belli sıkı, sade tayyörün kürkten dik bir yakası var. Bu kürk enli bir band gibi eteğe kadar uzanıyor. Tayyör iki yandan bu bandın üzerine ilikleniyor. Eteğin arkası dümdüz, önünde kısa bir plikâsesi var.

Sağdaki: Bu da kruaze ceketle, dar etekten ibaret bir takım. Reverleri kürkten, göğsüne şekil veren, belini incelten pens ceb dikişile birleşiyor. Ve ceketle bir başkâk veriyor.

Ceketin arkası: Yaka yerine band, ortadan dikişli eteğe yakın yeri yırtmaçlı, bu dikişin bel yeri iki yanından düğmeli. Eteğin özü düz, arkasının ortasında derin bir plisi var. (Bu model sağda görüyorsunuz.)

Hoşa gitmek için ne yapmalısınız?

Bu suallere müsbet cevap veriyorsanız hoş gidebileceğinizden emin olabilirsiniz.

Nerede otursa olsun giyinişinize itina eder misiniz? Üstünüzdeki şeylerin renkleri arasında âhenk arar mısınız?

Soğan sarımsak gibi ağzınızı kokutacak şeyler yemekten vazgeçebilir mi siziniz?

Karşınızdakine uyar, neşeli ile şen, kederli ile mahzun, dinamik bir insanla canlı, cevval, hayalperestle romantik olabilir misiniz?

Etrafınızdakilerin nelerden hoşlandığını, nelere meraklı olduklarını bilir ve yapar mısınız?

Maddî ve manevî taraflarınızın iyiliklerini tebarüz ettirmeyi, meselâ: Gözlerinizin güzelliğini, mizacınızın hoş taraflarını meydana çıkarmayı bilir mi?

Güzel bir örgü

Örgüsünün şıklığı bu suveter'in bütün şıklığını teşkil ediyor. Fazla süse ihtiyacı yok. Ufak, devrik yakası sade olduğu kadar da yeni.

Yün örgü ekseriyetle vücudü biraz şişman gösterir. Jurlu örgüler bundan müstesnadır. Hele böyle baştanbaşa aynı örgü yapılırsa... Şişman görünmemek için kabarık örgüden sakınmalı. Birkaç örgüyü karıştırmaya da pek heves etmemeli.

Yeni modelimizde bu mahzur yoktur. Belki en büyük şıklığı ve iyiliği de buradadır.

Örgüsü gayet kolay. Kol kenarı, yaka, etek bir ters - bir yüz lâstik. Öte taraflar şöyle örülecek:

a) Örgüye çift ilmikle başlayacaksınız. Tek olmaz.

b) İlk ilmiği örmeden geçiniz (*) bir arttırma. (2) ilmik bir arada - yüzüne doğru, arkadan batarak - örülür. (*) işaretinden itibaren tekrarlanarak sıra bitirilir. Son ilmik tek örülür. Fakat kendinden evvel gene bir arttırılır.

c) Bütün çift sıralar tersine örülür. Atmalar ve esash taneler hepsi dahil.

d) Üçüncü sıra: İlk ilmik örmeden ge-

çilir (*) 2 ilmik arkadan öne doğru batılarak bir arada örülür. Bir arttırma, sonra (*) işaretinden itibaren tekrar...

e) Beşinci sıra: İki ilmik bir arada. (*) bir arttırma, iki ilmik bir arada, (*) işaretinden itibaren tekrar. Sonuncu iki ilmikten evvel bir arttırma, son iki ilmik yüzüne ve teker teker örülür.

Bir ters sıradan sonra birinci sıradan itibaren tekrar edilir.

Modelin rengi su yeşilidir

Güzellik ve sağlamlık

Yürümek hem sağlığınız, hem güzelliğiniz ve hem de tenasübünüz için elzemdir, nasıl yürümeli?

Günde, ister çalışsın, ister çalışmasın, her kadının bir saat yol yürümesi şarttır.

Adaleleri işletmek, yağlanmaktan, kanın vücudde iyi dolaşmasına yardım etmek için, bu zarurüdür. Bilirsiniz ki teniniz, saçınız, adaleleriniz, hâsılı bütün güzelliğiniz kanın bu iyi deveranına bağlıdır. Tekmil güzelleşme faaliyetleri de buna dayanır. Niçin saçlarımızı fırçalamayı, yüzümüze hafif hafif vurmaya vesaireyi tavsiye ediyoruz. Hepsi kanın vücudünün o kısımlarında iyi işliyerek oraları beslemesi için değil mi?

Yürümek de bu maksadı temin eder.

Sade bu kadarla kalmaz. Derin nefes almanıza, ciğerlerinizi bol hava ile temizlemeye de yarar.

Binaenaleyh ne yapıp yapıp günde bir saat yürümelisiniz. Ama nasıl?

Her şeyden evvel yapayalnız olarak... Çünkü yanınızda birisi bulundu mu konuşursunuz. Teneffüsünüzün âhengi değişir. Dikkatiniz, ayaklarınızın âhengini tanzimden ayrılır. Başka şeylere gider. Birlikte yürüdüğünüz kimsenin yürüyüşüne uymak mecburiyetinde kalırsınız.

Halbuki hakkile yürümek istiyorsanız yürüyüşünüzün hızı hiç değişmemelidir. Bacaklarınız, ciğerleriniz hep aynı âhenkle tıbbi bir makine gibi muntazam işlemelidir.

Ne çok çabuk, ne de ağır ağır yürümelisiniz. Daima ayaklarınızın önce ucunu, sonra topuklarını yere basmalısınız. Bu türlü adım atarsanız kolay kolay yorulmazsınız. Bunun aksine, ağırlığınızı topuklarınıza vere vere, ve ayaklarınızı sürükleye sürükleye yürürseniz hem çabuk yorulursunuz, hem de sisteminiz sarsılır.

Yürümeye azdan başlamalı, hergün bir parça artırarak bir saate çıkarmalısınız. Birdenbire yorulmak doğru değildir. Birçoklarının yürümekten yılmamasına sebep olan şey bu yorgunluktur. Her şeyin fazlası zarar verebilir.

Rahat ve iyi yürümekte ayakkabının rolü de mühimdir. Bu uzun yürüyüşte topuksuz, geniş ayakkabı giyinmelisiniz. E-ve döner dönmez çıkarır, istediğinizi giyersiniz.

Yürümeye çıkarken su ve sulı bir şey içmemelisiniz. Yolda da içmekten sakınmalısınız. Hazmı bozar. Çarpıntıya sebep olur.

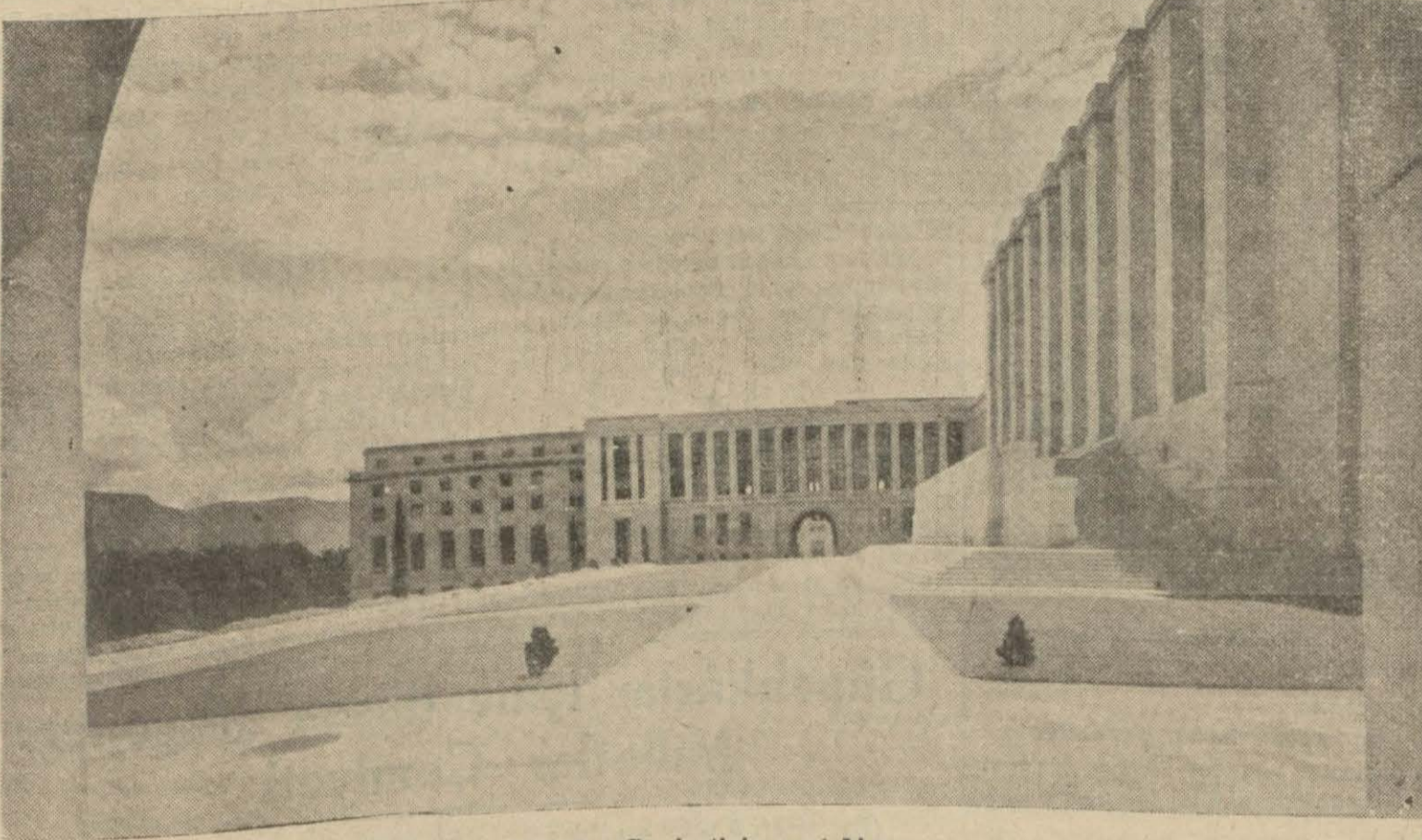
Tercihen sabahları yürümelisiniz. Hava o zaman daha temizdir. Hattâ mümkünse açıklık bir yerde yürümek daha iyi olur.

Hergün yürümeye vaktiniz yoksa hiç olmazsa gün aşırı, üç günde, hattâ haftada bir yürüyünüz. Hiç yürümekten daha iyidir. Sonbahar senenin yürümeye en müsaid mevsimidir. Fırsatı kaçırmayınız.

Günahkârlar içine düşen misyoner: Milletler Cemiyeti

Sulhün vatani diye kurulmuş iken zümrüd anka kuşuna benzeyen Cemiyetin içyüzüne bir bakış

Milletler Cemiyetinin yeni binası

Amerikalıların garabetleri malûm. Günün birinde orijinal buluşlu Amerikalılardan biri olan Vilsen'un aklına dünya yüzünde olacak bütün beynelmül ihtilâfların içinde hallolunabileceği, çatısı altında cinsleri, ırkları, dinleri ne olursa olsun bütün milletlerin bir araya toplanabileceği bir teşekkül kurmak fikri geldi ve büyük ümidler içinde Milletler Cemiyetinin temelleri atıldı.

O zamandanberi hakikaten sulhün vatani olmak gayesini, ufak tefek güçlüklerle rağmen gözü önünden ayırma- maş olan Milletler Cemiyeti bugün maalesef ismi var, cismi yok, maverai bir mahlûk, âdeta zümrüdî anka kuşu gibi bir şey oldu.

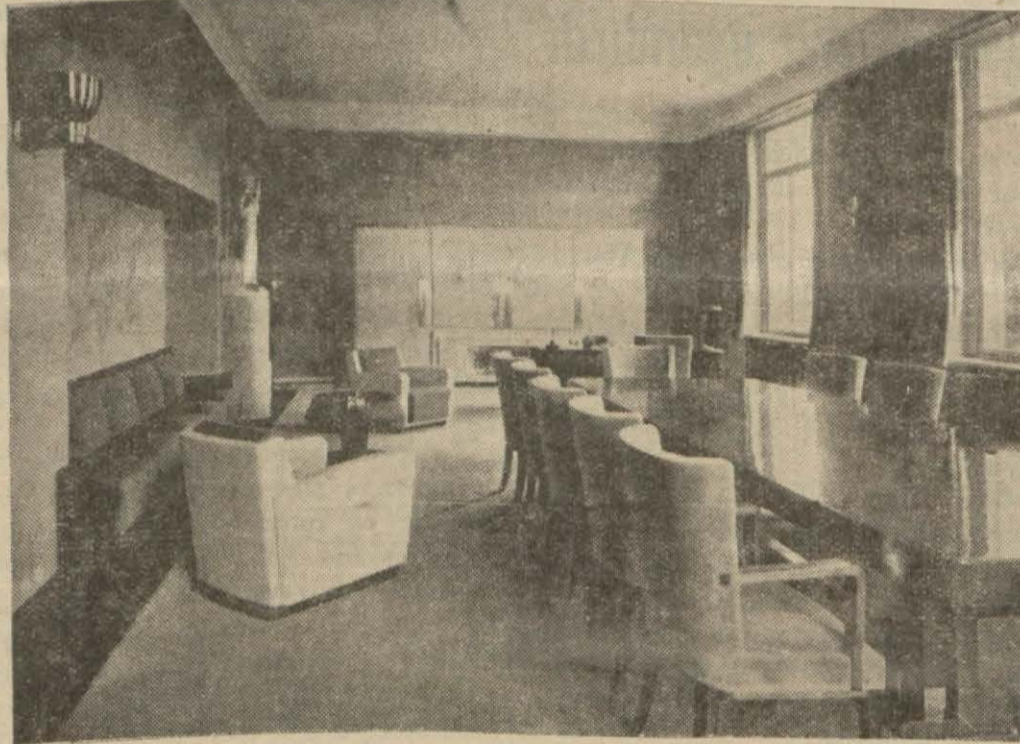
O, mütemadiyen günah işleyen dinsiz insanların ortasında kalmış zavallı bir misyoner gibi elinde incili «Yapmayın, günaha giriyorsunuz, etmeyin, bu doğru değildir.» diye etrafa akıllar verirken en büyük günahlar gözü önünde işleniyor ve o tam bir ihtiyar misyoner papazı acizle Allah'tan bu âsi kullarının affını niyaz etmekten başka bir şey yapamıyor.

Mâzide oldukça şereffî günler yaşamış olan bu Milletler Cemiyeti bugünlerde yeni çalışma devresine girmiş bulunuyor. Fakat, doğrusunu isterseniz, bu sefer etrafta büyük bir alâka uyandıramadı. Avrupanın geçirmekte olduğu siyasî buhran bütün gözleri, bütün kulakları başka taraflara çekti.

Buna rağmen sulh güvercininin korudan eoel terleri döktüğü şu günlerde yuvasının etrafını dolaşmak, koridorlarının gizli köşelerine sokulmak suretiyle onun asıl havasını, gazete havadisleri, tebliği resimler haricinde kalan hakiki manzarasını vermek istedik.

Yeşil çimenlerle örtülmüş geniş bir sahanın ortasında masif mermerden yapılmış muazzam bir saray yükselir. İşte burası Milletler Cemiyeti binasıdır. Geniş parktaki ağaçların ortasında bırakılan ufak bir meydanlıktan gölün bir parçası görülür. Bu binanın çatıdan önündeki basamaklara kadar bütün cebhesi, geceleri bol elektrik lâmbaları ile gündüz gibi aydınlatılır.

Binanın içi de baştanbaşa donuk mermerler, aştan gibi parıldayan bakırlar, masif akajular, kıymetli tahtalardan yapılmıştır. Geniş salonlarında mükemmel, geniş ve rahat maruken koltuklar vardır. Sessizce, âdeta buz üstünde kayar gibi yükselen asansörler sizi tarasaya çıkarır. Bu tarasanın manzarası fevkalâdedir. Monblân ve teva-

Milletler Cemiyeti umumî kâtibinin odası

bi, Jüra dağları, Lozana kadar uzanan muhteşem göl, Aryana tepesinin eteğindeki eski Calvin şehrinin güzel çan kuleleri, hepsi, hepsi ayağımızın altındadır.

Bu güzel binanın her tarafı geniş ve aydınlıktır. Bazı salonları o kadar geniştir ki insan orada kendi ayak sesinden korkar.

Milletler Cemiyetinin erkânından biri, sarayın antresine yakın bir yerde bulunan yazıhanesinden öbür cebhede ki kütüphaneye gitmek için 750 metrelik koridorlardan geçmek mecburiyetinde kalmıştı. Bir kitaba bakmak için 1500 metre yol yürümek de az şey değil.

Milletler Cemiyeti içtimaları her zaman pek de eğlenceli değildir. Arkası riyaset kürsüsüne dönük hararetsiz, cansız bir nutuk söyleyen bir hatib uzun uzun konuşur. Sonra aynı cansızlık, aynı hareketsizlik içinde bu nutkun tercümesi başlar. Bu binanın duvarları hiç de enteresan ve hareketli içtima görmedi denilemez. Bunların yanında bir iki tane hâdiseli içtimalar da olmuştur. Bunlardan en mühimmi, âdeta skandal olanı 1936 senesinde İtalyan gazetecileri tarafından sebebiyet verilen hâdisedir.

Hâlâ hatırladadır. Bedbaht Habeş imparatoru Negüs içtimada Avrupa diplomatlarından hesap sorarken birkaç İtalyan gazeteci ısıklı çalmıya ve bağırışmaya başlamışlardı. Bu adamlar hemen kapı dışarı edilmiş ve zannedersen sokakta da bazı arbedeler olmuştu. O zaman bu hâdiseden son derece sinirlenen M. Titulesko bu adamları par-

mağile işaret ederek: «Susturun şu seriserileri...» diye bağırmişti. Konsey içtimaları ekseriya daha ziyade hareketli olur. Konseyin içtimaları üç türdür. Gizli, hususî ve açık içtimalar. Gizli içtimalarda konsey azasından başka kimse salona alınmaz. Hususî içtimalarda haricden bazı kimseler de alınabilir. Matbuat mümessilleri bu içtimalara kabul edilmediği halde pek kolayca hususî ve gizli içtimalarda cereyan eden müzakerenin bütün sırlarını öğrenirler, buna hiç de şaşmamalı. Gazetecilerin bu işdeki mahareti ve diplomatların sır saklamaktaki teseyyüpleri malûm olduktan sonra...

Konseyin gece içtima ettiği vâki değildir. Yalnız bir kere, ilk Polonya - Lıtvanya ihtilâfı sıralarında garda kendi vagonu içinde oturan Mareşal Pilsudski konseyi gece yarısı içtima etmeğe mecbur bırakmıştı.

Bir gece birdenbire, gündüz verilen bir karar derhal tasdik edilmiyecek olursa memleketine döneceğini bildirdi. O gece Cenevrenin meşhur bir bayramı tes'ed ediliyordu. Diplomatların kısmî azamî verilen büyük baloda dansetmekle meşguldüler. Etekleri tutuşan alâkadarlar onları bir araya toplayınca kadar akla karayı seçtiler ve konsey toplandığı zaman bütün âzanın üzerinde merak vardı.

Çin - Japon meselesinin müzakereleri sırasında oldukça gülünç bir sahneye şahid olunmuştu. Bir Cenubi Amerika murahhası müzakere sırasında resten ısrarla söz istedi. Reis biraz sonra söz vereceğini söyledi. Fakat murahhas (Devamı 10 ncu sayfada)

CASUSLUK

Tarihinden birkaç yaprak

Umumî harbde bir Rus Albayına isnad edilen casusluğun aslı

Fisher Avrupa tarihi adlı eserini şu acı mütalea ile bitirir: «Büyük harbin asıl fecaati, halkın yüzde doksan dokuzunu alâkadar etmeyen ve aklı başında birkaç kişinin halledebileceği bir dava yüzünden açılmış olmasındadır.»

Fisher'in «Aklı başında» dediği kimseler, Avrupa medeniyet merkezlerinin o zamanki yüksek otorite sahipleri olmasa gerek... Çünkü; bu kıt'aya bir yıldız olan medeniyet, orada harbin önünü alacak veya onu hemen sona erdirecek bir deha yetiştirememiştir.

Misal mi istersiniz? İşte aylarla evvel, etek etek para dökerek satın aldığı düşman plânlarına çocukça bir sâfiyetle bel bağhyarak plânlar kuran, taarruzlara girişen koca Rus (genel kurmay) 1... Rus ordusu Galıçyaya yürürken kendini Viyananın bütün gizli plânlarına hâkim sayıyor, daha fazlasını araştırmaya da lüzum görmüyordu. Halbuki onlara Avusturya plânlarını satan ve yalnız Avusturyanın değil bütün harb başı Avrupasının en büyük casusu olan Avusturyalı miralay Alfred Redl, daha on beş ay evvel yakayı ele vermiş, intihara mecbur edilmişti. Ve Avusturya hükümeti satılan plânları alelacele değiştirmişti.

Rusların bütün bunlardan haberi yok, eskilerine güvenerek emniyetle ilerliyorlardı. Redl, bütün kuvvetlerin Lembergde toplanacaklarını söylemişti. Rus keşif kolları ise düşmanın Lemberg'de değil, daha garbda biriktiğini haber veriyordu. Bu umulmadık vaziyet karşısında kumanda heyetinin en ileri gelenleri bile şaşırıp kaldılar.

Rus ordusu sayıca düşmandan üstündü. Casusluğa bol para dökülüyor, hattâ israf ediliyordu. Bu iki şey onlara zafer hakkını verirken aylarla önceki plânlara güvenmek yüzünden az kalsın mahvoluyordu. Redl çoktan öbür dünyayı boylamıştı. Verilen parayı geri istemek de mümkün değildi!

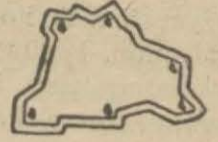
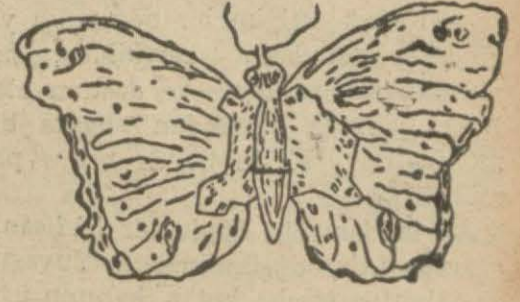
Buna benzer bir hâdise de Şarkı Prusya'da geçti: Büyük Rus kuvvetleri taarruza hazırlandığı sırada, Almanyada genel kurmay mensublarından Wolkerling adında biri on beş sene hapse mahkûm edilmiş bulunuyordu. Wolkerling, Rus atâşesi (Bazaroff) a Lötzen hudud kalesinin plânlarıyla diğer bazı askerî esrarı satmıştı. Birinci Rus ordusu kumandanı Rennenkampf, düşmandan satın alınan plânlara dayanarak, (Lötzen) i büyük kuvvetler ulaşmadan kolaylıkla zaptetmeyi tasarladı. Bu, aynı zamanda mafevki olan şimal cebhesi grup kumandanı Jilinski'nin evvelden kurduğu istilâ plânına da pek uygundu.

Fakat Rennenkampfın tasavvuru tamamen aksine çıktı. Lötzen kalesi hiç hârtardan geçmiyecek şekilde mukavemet gösterdi. Teslim talebini ateşle karşıladı. Rus zabıtlarının çoğu esir ve yaralı düştü. Bunun sebebi şu idi: Gerçi kalenin müdafaa plânı ele geçirilmişti amma ordu kumandanı Rennenkampf muhasaraya ağır havan toplarını katmayı düşünmemişti. Taarruz bu yüzden boşa gitmişti.

Bu hezimet tesirini Mazuria bataklıkları harbinde gösterdi. (Eylül 9-1914). Rennenkampf ordusunu bu meşhur Tannenbergharbinde - ikinci Samsonoff ordusu gibi - mahvolmaktan güç belâ kurtardı. 45,000 esir, 200 top ve 100,000 telefat vererek geri çekilebildi.

Bu büyük hatanın günahı miralay Miasoyedoff adında masum bir zabıte yükledi. Onun Almanlara, şarkı Prusya'daki Rus ordusunun vaziyetini bildirecek, Tannenbergharbinde zaferini kazandırdığı zannedildi ve zavallı kısa bir muhakemeden sonra asıldı.

Meselenin iç yüzü bambaşka idi. Tannenbergharbinde idare etmiş olan Hindenburg, Ludendorff ve parlak erkânharbleri Hoffmann muhakkak ki bütün hareket sırasında Rus ordusunun vaziyetinden dakikası dakikasına haberdardılar. Fakat bunu onlara ne para ile tutulmuş bir Rus zabiti, ne de hattâ kendi casuslarından biri temin etmiş değildir. Rus generalleri, ordularının sırrını, kendi ihmalleri yüzünden düşmana kendi ellerile

Casusların büyük harbde kullandıkları hilelerden biri: Bir memicketten diğer memlekete yollanan bu kelebek resmî hakikatte aşağıda görüldüğü gibi bir istihkâm plânıdır

teslim ediyorlardı da farkında bile olmu-yorlardı.

Rusların kuvvetli bir telsizi vardı. Şark cephesi harb tarihi tedkik edilirse Almanların da daimî surette telsiz kullandıkları görülür. Markoninin bu harikâlâde keşfi, batan Titanikten can kurtaran sandallara geçebilen yolculara tam vaktinde imdad çağırılardanberi dünyanın her köşesinde pek haklı olarak medenî vasıtaların en iyilerinden sayılıyordu. Bununla beraber eğer 1914 de böyle bir muhabere âleti bulunmamış olsa büyük harbin cereyanı muhakkak ki tamamen değişirdi.

Bir, hattâ iki Rus ordusu ilk adımda mahvolmaz, Avusturyalıların Rova Ruska mağlûbiyeti tam bir felâkete döner, Avusturya - Macar orduları Lemberg muharebelerinde yıprandıktan sonra yeniden kuvvetlenip kalkınamaz, üstelik General Auffenberg idaresindeki dördüncü ordusu da kaybederdi.

Harbin daha altıncı haftasında uğranılacak böyle bir hezimetin Alman - Avusturya plânlarını nasıl bir darbe ile altüst edeceğini tasavvur ediniz. Muzafer ve kuvvetli bir Rus ordusunun istilâsından çekinen Almanya, ilk Marn muharebesinden sonra Fransadan aldıklarını bırakıp çekilir de, tekrar (Verdun) a, Manş limanlarına hücum edebilir miydi?

Bu neticesiz boğuşmalarda dökülen kanlar ihtimal o zaman da başka sahalarda bulurdu. Fakat ne olursa olsun Ruslar telsizlerini o kadar kötü kullanmasalardı, büyük harb o kadar uzamazdı.

Zavallı Miasoyedoff Almanlara şifre satmış değildi. Satsa bile faydası olmayacaktı. Çünkü: Rus telsiz istasyonu hiç bir şifre ve kayda tâbi olmadan haber ve emir veriyordu.

Almanlarsa Konigsberg kalesindeki cihaz ile bu haberleri olduğu gibi zaptediyor, Samsonoff, Rennenkampf ordularının plân ve niyetlerini günü gününe öğreniyorlardı. Bu ordulardan birincisi hücumu uğrasa ikincinin imdadına koşamıyacığını, müstaklî Rus kıt'alarının hedeflerini ve Rus ordusunun hakiki kuvvetini Almanlar hep bu vasıta ile haber aldılar.

Buna bir de Rennenkampfın gevşekliği, Maria Sorrel adındaki casus kadını olan münasebeti de katılınca (Hindenburg) la (Ludendorff) a o büyük şöretelerini kazandıran Tannenbergharbinde zaferine şaşmamak lâzım.

Bu zaferden ancak on bir gün sonra idi. Rus radyosu yeni bir haber verdi. İkinci bir taarruza geçiliyordu. General Ruzski üçüncü ordu ile Auffenberg kumandasındaki dördüncü Avusturya ordusuna çullanmak üzere idi. Beşinci Rus ordusu ile süvari kıt'aları da düşman ordusunu soldan sararak bu hücumu iştirak edeceklerdi. Ne Auffenberg, ne de hattâ âmiri Conrad von Hotzendorf dördüncü ordunun arkasını saran Rus ordularının hakiki vaziyetini bilmiyorlardı. Bu müşkül vaziyette casusların getirdiği haberlere de güvenilemezdi. Çünkü vaziyet mütemadiyen değişiyordu. Bir saat evvelki haber bile eskimiş sayılabılırdı.

Bereket - Rus erkânharbiyesi Alman - Avusturya ordusunun her müşkülünü halletmiye memurmuş gibi - Rus radyosu bu sefer de imdadı yetiştirdi. Eylülün on

(Devamı 10 ncu sayfada)

Mari Valevska

Napolyonun aşk romanı

Tercüme eden: Mebrure Sami

“Ben daima Mari Valevska kalacağım!”

— Nefret ettiğim bir düşmanın yerinde, hükümdarlık mevkiinde, her vechile saygıya lâyık ve dostum olan birini görmek hazzından başka bir menfaatin yok. -ki bu da bence pek mühimdir.

Ah madam ah! Böyle bir hâdisenin açacağı ufku düşünsenize... Yuvasında rahatlık, saadet bulan, kanının üreticilerini yetiştirmek huzuruna kavuşan Napolyonun, benim gibi yirmi senedir Fransanın işleri içinde pişmiş, kavrulmuş ve memleketin kudretini, haşmetini arttırmak için neler yapmak icab ettiğini de bütün mânâsile kavramış birinin tecrübelerinden, görgüsünden istifade ederek neler yapmağa, neler başarmağa muvaffak olacağını bir düşünün.

Tevazuunuzu incitmiş olmayayım ama, sizin tahta çıkmanızla, Avrupa haritası ve mukadderatı büsbütün değişebilir kanaatindeyim!

Bu sözden sonra, aralarımıza ezici bir sessizlik çöktü. Fuşe, elile, beyazlamağa başlayan seyrek favorilerini sıvazladı. İçin için sabırsızlıktan titriyerek, aralarında kıymeti ölçülmez bir birliği mühürleyecek, veya onu yeniden yalnızlığa atacak cevabı bekliyordu.

Mari bir an bile, yapılan teklifleri kabul etmeği aklına getirmedi. Fakat ne de olsa, genç, utangaç bir kadındı. Karşısında sırf onlara karşı beslediği fazla alâka uğruna günaha girmiş ve bu işde biraz ileri gitmekle beraber, hiç bir surette hürmette kusur etmemiş olan bu kudretli adama birdenbire çok sert bir karşılık vermekten çekindi.

Nihayet, kelimeleri düşünce düşünce söyleyen o tatlı sesi ile:

— Bunlar boş hülyalar, mösyö lö Kont, dedi. Böyle emellerinizi yerine getirmek için benden hiç yardım beklemeyiniz. Bana bu derece şeref veren iltifatlarımıza teşekkür etmekle beraber, şunu da hatırlamanızı rica edeceğim: Bütün tasavvurlarımızı hiçe indirmeğe kâfi gelecek bir bağın altındayım. Lehistan'da, bana ismini vermiş ve benim de en yakıcı bir mahcubiyete uğrattığım dürist, namuslu bir insan yaşıyor. O beni boşarsa, haklıdır, bunu yapabilir. Fakat yarasını büsbütün deşmek ve milletimizin tarihinde adı hürmetle anılmış bir aileyi daha fazla rezalete bulaştırmak pahasına, talâkı istemeyem ben. Üstelik böyle bir boşanma din noktai nazardan, kilise gözüle sayılmaz bile ve işlediğim bütün günahlardan sonra bir de bunu yüklenemem. Dinimin emrettiği kaidelere ne kadar bağlı olduğumu siz bilmiyebilirsiniz. Fakat bütün bu sebeplerdir ki, ismini taşıdığım insan yaşadıkça, kanun ve kilise nazarında ben Mari Valevska'yım ve böylece de kalmak emelindeyim.

Bu cevabın gitgide kuvveti artan kat'i şekliyle, Fuşe oyunu kaybettiğini anladı. Bununla beraber, gene de karşı koymağa çabaladı:

— Eğer bizzat Napolyon, sizi kendine resmen eş etmek isterse, bunu da reddedemeyiz ya. Değil mi? Zaten bahsettiğiniz müsküller önü alınmıyacak şeyler mi? Kont Valevski memleketinin menfaati uğruna nasıl bir vaziyet takınması lâzımgeldiğini idrak etmiş bir haldedir. Napolyonun, Lehistan hakkında beslediği iyi fikirlerin bir rehinesi imiş gibi, Lehli bir kadını tahta çıkarmak isteğine de elbette boyun eğecektir. Kiliseye gelince, onun da ne yolda hareket edeceğini size şimdiden söyleyebilirim. Napolyonun arzusu önünde, Papa nikâhının feshini kabul etmekten başka bir şey yapamaz. Birden aklına yeni bir fikir geldi.

— Kontes, siz ki vatanınıza bu kadar bağlısınız, görmüyor musunuz ki onun hürriyet ve şanını yeniden kurabilmek çaresini, sırf lüzumsuz bir tevazu uğruna reddediyorsunuz. Korkarım ki sevgilisi, metresi için kolay kolay ya-

«Mari Valevska filminden»

Napolyon Marrok şatosunda

palamiyacak bir şeyi o, karısı, oğullarının anası için - hele yanında yeri ve fırsatı düştükçe bu hususta teşvik eden biri de olursa - elbette ki yapacaktır. — İmparator bana söz verdi ve bende onu sıkmadan, bu sözünü tutmasını

bekliyeceğim. — İmparator, bazan yapabileceğinden fazlasını vâdeder kontes, (ve kinayeli, mânidar bir hal takınarak ilâve etti:)

(Arkası var)

Çeklerin seferberliği büyük akisler uyandırdı

(Baş tarafı * inci sayfada)

anlaşıldığına göre, Lord Grey tarafından yapılan fedakârlıklar kadar ümitsiz olan Chamberlain'in sulh lehindeki fedakârlıkları Almanya zimâmdarlarının meseleyi silâhla halletmek ve Alman milletini bir fütuhât harbine sürüklemek hususundaki arzularını bariz bir şekilde isbat etmekte başka bir işe yaramadığı takdirde İngiliz milleti ne için harbettiklerini bilecek ve kendisine yapılacak olan davete yekvücut olarak icabet edecektir.

Almanyanın tarzi hareketi bütün partilerin organları tarafından iğbirarla tefsir edilmektedir.

Times gazetesi diyor ki:

«Südet mintakasının istilâsı için Alman radyoları ve matbuatı tarafından yapılan davetin resmi Almanyanın her türlü medeni kaygularından mahrum olduğunu gösteren bir lisanla ifade edilmiş olduğu söylenebilir.» (A. A.)

Çeklere yapılan teklif

Paris 24 (A.A.) — Son saatte Bn. Tabouis, Oeuvre gazetesinde şöyle yazıyor: «Hitler ile yaptığı son mülâkat esnasında İngiliz başvekilinin Alman devlet reisi ile Praga son bir teklifte bulunmağa karar verdiği Londradan bildirilmektedir. Çek hükûmetine Südetlerle meskün arazinin tahkimat sahasına dahil olmayan bir kısmını tahliye etmesi teklif edilecektir.

Bu kısım, bu suretle memlekette vahim kargaşalıklar çıkmasının önüne geçilmek için, Alman ordusu tarafından sembolik bir şekilde işgal edilecektir.»

Diğer cihetten Bn. Tabouis, şu haberi vermektedir:

«Perşembe sabahı Hitler, Çek hududundaki arazide bulunan istihkâmların Alman ordusunun eline geçmeden hiçbir muahede imza etmeyeceğine dair büyük erkâniharbiyeye teminat vermiştir. Hitler, Von Ribentropa şöyle demiştir:

«İstihkâmlar elime geçmeden Chamberlain benim imzama alamıyacaktır. İsteddiğim olduktan sonra imza edeceğim metin hakkında bir karar vereceğim.»

Fakat diğer cihetten büyük askeri şeflerin imzasını taşıyan bir nota şark ordusu erkâniharbiyesine gönderilmiştir. Notada harbiye nezaretinin aynı zamanda üç cebhede yapılacak müdafaanın mes'uliyetini alamıyacağı bildirilmektedir.»

Çemberlayn'in red cevabı

Epoque gazetesi şöyle yazıyor:

«Nihayet Hitlerin ölçüsüz ihtirasları karşısında İngiltere başvekilini bir red ce-

vabı vermiştir. Hitler, iyi malûmat alıyorsa, birkaç gündenberi Fransız ruhunun büyük dalgalarla kabardığını da biliyor demektir.»

Çeklerin seferberliğine karşı Almanlar ne diyorlar?

Berlin 24 (A.A.) — «Deutscher Denst» gazetesi, Chamberlain - Hitler mülâkatı hakkındaki tebliği ve Çekoslovakya'daki umumî seferberliği mevzuu bahsederek diyor ki:

Godesbergde daha müzakereler cereyan ederken Çekoslovakya Reiscumhuri Beneş, Prag radyosu ile umumî seferberlik ilân etti. Beneş, Moskova ile muatabik olarak Südet meselesinin muslihaneye bir tarzda hallini baltalamak ve dünyayı ateşe vermek için yeni bir teşebbüs daha bulundu.

Godesbergde Avrupanın en büyük iki milletinin şefleri sulhü kurtarmak ve milletlerini harbin fecayitinden korumak için elele verdiler.

Halbuki elindeki son kozu oynamak isteyen Prag hükûmeti harbi çıkarmak için bütün manevralara tevessül etti.

Sovyetler Birliği Polonyayı korkutmağı istihfad eden bir teşebbüste bulunmak suretille Praga müzaheretle yetlendi. Herhalde Polonyalıların enerjik cevabını hiç beklemiyordu. Binaenaleyh cuma akşamı bu manevra akim kalmıştı. Fakat Beneş, yedi milyon Çekin sekiz milyonluk muhtelif ırklar kütlesine tahakkümünün artık bitmesi lâzım geldiğini bir türlü anlamak istemiyor.

«Berliner Boersen Zeitung» gazetesi de Prag hükûmetinin umumî seferberliği ilân için Godesberg mülâkatının neticesini beklemeğe lüzum görmediğini ve bu umumî seferberliğin sulhü kurtarmağa çalışan devlet adamlarına karşı bir meydan okuma mahiyetinde olduğunu yazıyor ve Chamberlainin Prag hükûmetine müzakereleri bozmaması için son bir ihtarda bulunmuş olduğunu ilâve ediyor.

Bir Alman gazetesi Çek Başvekiline «katil» diyor

Berlin 24 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Voelkischer Beobachter gazetesi, ilk sayfasında Çekoslovakya başvekilinin büyük bir karikatürünü neşretmekte ve altına «Moskovanın adamı katil Sirovi» ibaresini yazmaktadır.

Potemkinin Polonya maslahatgüzarı nezdinde yaptığı teşebbüs Alman matbuatını büyük bir endişeye düşürmüştür.

Matbuat, Sovyetler Birliğinin bu hareketinden infiale bahsetmektedir.

Bir Haftalık RADYO PROGRAMI İSTANBUL

26 Eylül 1938 Pazartesi
18: Konferans: Altıncı Türk Dil Bayramı: Türk Dil Kurumu adına. 19: Türk musikisi (Plâk). 19.25: Konferans: Prof Salih Murad (Fen müzahabeleri). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat Ayarı. Hamiyet Yüceses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat Ayarı. Orkestra. 21.30: Darüttalim musiki heyeti: Fahri Kopuz ve arkadaşları tarafından. 22.20: Hava raporu. 22.23: Keman konseri: Liko Amar, piyanoda Sabo. 22.55: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat Ayarı, İstiklâl marşı.

27 Eylül 1938 Salı
18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Eminönü Halkevi namına, Elif Nacl (Halk ve resim). 19.30: Karadeniz gecesi: Hüseyin Dillâver. 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat Ayarı. Süzan ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat Ayarı. Orkestra. 21.30: Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Hava raporu. 22.13: Fasil saz heyeti: Okuyanlar: İbrahim Uygun. Ali Bülbül, Belma. 22.55: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat Ayarı, İstiklâl marşı.

28 Eylül 1938 Çarşamba
18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Fatih Halkevi namına, Reşad Ekrem Koçu, (Evliya Çelebi ile Bursa seyahati). 19.30: Karışık musikî (Plâk), 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat Ayarı. Necmeddin Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat Ayarı. Orkestra. 21.30: Suad Gün ve saz eserleri: Refik Şemseddin ve arkadaşları. 22.10: Hava raporu. 22.13: Darüttalim musiki heyeti: Fahri Kopuz ve arkadaşları tarafından. 22.55: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat Ayarı, İstiklâl marşı.

Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat Ayarı. Orkestra. 21.30: Nezihe Uyar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Hava raporu. 22.13: Darüttalim musiki heyeti: Fahri Kopuz ve arkadaşları tarafından. 22.55: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat Ayarı, İstiklâl marşı.

29 Eylül 1938 Perşembe
18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Spor müsahabeleri: Eşref Şefik tarafından. 19.30: Karışık musikî (Plâk), 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat Ayarı. Nihal Asım ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat Ayarı. Orkestra. 21.30: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Hava raporu. 22.13: Muhtlân Sadak: Viyolonsel konseri, piyano refakatle. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat Ayarı, İstiklâl marşı.

30 Eylül 1938 Cuma
18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Selim Sırrı Tarcan, (Köylü kardeşlerimiz). 19.30: Sivas gecesi ve havaları, Tânburi Ömer ve Aşık Osman. 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat Ayarı. Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat Ayarı. Orkestra. 21.30: Suad Gün ve saz eserleri: Refik Şemseddin ve arkadaşları. 22.10: Hava raporu. 22.13: Darüttalim musiki heyeti: Fahri Kopuz ve arkadaşları tarafından. 22.55: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat Ayarı, İstiklâl marşı.

Günahkârlar içine düşen misyoner: Milletler Cemiyeti

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

has o kadar ısrar etti ki, reis, sırası gelmeden sözü ona verdi. O zaman kemali ciddiyet ve ehemmiyetle yerinden kalktı ve şu sözleri söyledi:

— Baylar, Milletler Cemiyeti ne istiyor? Milletler Cemiyeti, bir sulh, devamlı ve çok gürültülü bir sulh istiyor. Herkes bu fevkalâde nutkun nasıl devam edeceğini, nasıl biteceğini, ne gibi mühim şeyler söyleneceğini merakla beklerken o gene aynı ciddiyet ve ehemmiyetle yerine oturdu. Bütün ümidler kırılmıştı. Çünkü bu talâkat şaheseri nutuk bitmişti.

Enteresan hâdiselerden biri daha: Dantzig âyan reisi Greiser şiddetli ve târızkâr bir nutuk söyledikten sonra çıkarken Bay Eden'in önüne geldi ve sağ kolunu havaya kaldırarak onu Hitler usulile selâmladı. Bu hareketi matbuat locasından gelen gülüşmeler takip etti. Buna fena halde içerliyen muhterem âyan reisi gazetecilere doğru döndü ve elini burnuna götürerek, mahalle çocukları gibi «Nanık!» yaptı. Milletler Cemiyetinin kuruluşundan beri böyle bir hareket ilk defa olarak görülmüyordu.

Asamble ve konye içtimalarından başka bir de komite içtimaları vardır. İtalyan - Habeş, Çin - Japon ve Dantzig ihtilâfları 22 ler, 9 lar, 3 ler ve 28 ler tarafından halledilmiştir.

Bazan bir meselenin halli veya bir anlaşamamazlığın ortadan kaldırılması işi konye âzasından iki kişiye havale edilir. Böyle meselelerden biri, bugünkü Çekoslovakya işi kadar ehemmiyetli bir meselenin halli de bir zamanlar Titulesko ile Eden'e havale edilmişti. Hâdiseler çok vahim idi. Uruguvay hü-

kümeti bir peynir meselesinden dolayı Sovyet Rusya ile münasebatını katmetmiş bulunuyordu. Hakem vazifesini üstlerine alan Eden ve Titulesko bu işde kararlarını pek çabuk vermiş bulunuyorlardı. Asıl işin güç tarafı bu kararı Uruguvay murahhasına kabul ettirebilme idi. O gece iki hakem Bergues otelinin bir odasında karşı karşıya oturmuşlardı. Ellerinde sigaralar, önlerinde şişeler vardı. Bir ara Uruguvay murahhası, M. Guani'yi uyandırdılar. O, uzerinde pijaması ve başında gecelik takkesile aşağı indi. Her halde biraz da mahmurluğun tesiriyle aksi aksi söyledikten sonra verilen kararı kabul etmiyerek tekrar yukarı çıktı. Bir daha çağıldılar. Nihayet sabaha karşı M. Guani hakem kararını kabul etti. Bu çok mühim enternasyonal hâdisenununda Sovyet Rusya ile Uruguvay hükümetleri arasında münasebat iade edilmiş bulunuyordu.

(Avrupa gazetelerinden)

R. Derviş

Casusluk tarihinden birkaç yaprak

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

birinci günü sabahıydı. Rus telsizi gene hiç bir şifreye lüzum görmeden bir kısım kuvvetlerin hemen o gün Brusnoya ulaşmalarını bildiriyordu.

Auffenberg bundan, kendi kuvvetlerini fazla öne doğru sürmüş olduğunu anladı. Derhal cenubu şarkıye doğru çekildi. Ve Rus ordusunun bundan sonra da vermekte devam ettiği emirlere uyarak vaziyet aldı. Bu bu sayede yorgun, bitkin ordusunu, çelik Rus çemberinden kurtardı.

Çeviren: Neyyir

Kimyager araniyor

Zeytinburnu demir eşya fabrikasında mevaddi infillâkiye işlerle meşgul olmak üzere bir kimyager veyahud asistana ihtiyaç vardır. Taliblerin Zeytinburnundaki fabrikaya müracaatları. Tel: 16-9.

Denizli İcrasından:

Denizli ziraî kredi kooperatifine 179 liraya borçlu İstanbulda mukim iken halen ikametgâhi meçhul kalan Demir oğlu Ahmed Celâdetin 3/4/938 tarihinde Acıpayamdaki gayri menkulleri haczedilmiş olduğundan icra ve iflâs kanununun 103 üncü maddesi mucibince Ahmed Celâdetin on gün zarfında zabıt varakasını dairemizde görebileceği tebliğ yerine ka-im olmak üzere ilân olunur.

ZAYİ: Balat iskelesinde çalışmakta olan 3596 No. lu arabamın numarasını zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskisi hüküm süzdür. Mustafa

Bayanların Sıhhi Hıfzıssıhhası

Kadının azayı tenasüluyesi son derece temiz olmalıdır. Aksi takdirde fena kokuların intişarına ve mikropların üremesine sebebiyet verilmiş olur.

Kadın doktorları; kadının subitivali için «LYSOL» lavajları tavsiye ederler. Çünkü «LYSOL» bu babda en müssir ve en kuvvetli bir müzadı tasffundur.

Taklitlerine dikkat ve kutularının sarı-kırmızı Orijinal ambalajında ısrar ediniz.

Lysol
AİSMEYİ FARKLA
SCHULKE & MAYRA G. / Hamburg
MÜMÜSÜLLİ: S. JAKOEL Mahdûmu / İstanbul

Son Posta'nın hikâyesi

Asıl kabahat kimde?

Yazan: O. Hanri - Çeviren: H. Alaz

Kırmızı saçlı, traşı uzamış, üstü başı pejmürde bir adam, pencerenin yanında ki bir koltukta oturuyordu. Bu adam piposunu tellendireli çok olmamıştı. Büyük bir hazla piposunu çektiyor, ağzından yumak yumak mavi dumanlar çıkarıyordu.

Bir müddet bu vaziyette pipo içtikten sonra, ayağından fotinlerini çıkardı ve oldukça eskimiş mavi çuha terliklerini giydi. Daha sonra cebinden bir gazete çıkardı. İlk önce büyük puntu ile yazılmış havadisleri okudu. Bunlar bitince, sıra daha küçük puntularına geldi. adam, gazeteyi büyük bir hırsla, büyük bir tehlikeli okuyordu.

Komşu odada bir kadın yemek hazırlıyordu. Kızaran et kokusuyle kaynamakta olan kahvenin kokusu, ağzına kadar tıka bası doldurulmuş akşam piposunun neşrettiği koku ile, âdeta, yarıç edercesine bütün evi istilâ ediyordu.

Bu ev, karanlığın çöküşüne beraber, müşterilerini avlamak için şeytanın dik-kânını açtığı, şehrin şark tarafındaki en kalabalık caddelerinden biri üzerinde idi. Bir alay çocuk caddede oynuyor, başı-ruyor, çağırıyor, koşuyordu. bu çocuklardan bir kısmının elbise ve entarileri yırtık pırtık ve kirli; diğer bir kısmının ise temiz, beyaz ve düzgün, başları da kordelâlı idi. Bu çocuklardan bazıları genç bir atmaca gibi vahşi yüzü ve yaramazdılar; diğer bazıları ise nazik edalı ve ürkektiler. gene, bunlardan bazıları ağza alınmayacak kadar kaba ve adı sözler söylüyor, diğer bir kısmı ise kızarak, vahşet içinde bunları dinliyor, fakat yavaş yavaş bu sözlerle alışıyorlardı.

Bir saattenberi pencere başında gazete okumakla meşgul olan adamın yanına, on iki yaşlarında bir kız yaklaştı. Ürkek ürkek:

— Baba, dedi, çok fazla yorgun değil-sen benimle bir parti şatranç oynar mısın?

Pencerenin başında fotinsiz olarak oturmakta olan kız saçlı, traşı uzamış, pejmürde kılıklı adam çatınarak:

— Şatranç mı oynuyuyum? dedi. Hayır, oynamam. gücünden fazla çalışan bu adamı hiç olmazsa biraz rahat bırakın!

— Neden? Ne olur ki?
— İyi havadis değil.

— Herif mağaza sahibisidir. Hükümetle bin türlü işi olabilir. Bunun vergisi var, cezası var, patentası var.. bir sürü ilişkisi var.
— Bu sefer, benim içime doğuyor: İş başka tür-

— Ne gibi?
— Söyliyemem. Haydi gidelim.
— Nereye?
— Otele. Oradan da taşı tarağı top-layıp, yola çıkmalı.
— Bir korkun vardır?
— Ulan, ne geveze, ne çal çene he-rifsin, be! Ben sana yürü dediğim za-man, sorma, yürü! Burnuma fena ko-kular geliyor...

— Vallah, ben bir şey yapmış değilim.
— Hay, kahrolasın, e mi? Haydi, bas!

Takvor hâlâ işin farkında değildi. Hızlı hızlı yürüyorlar, Torik arada bir arkasına dönüp bakıyordu. Otele varır varmaz, Gurabî efendiyi yakaladılar.

— Haydi, babalık, davran.. gidiyo-ruz.

— Nereye?
— Cehennem dibine!

Oradan, kendi odasında kahve falına bakmakla meşgul İfakat hanımı ayak-landırdılar:

— Taşı tarağı topla, anne hanım!

— Çok şükür! İstanbula dönüyoruz inşallah, değil mi?

— Bilmem. Bundan sonra hepiniz de bana tâbisiniz.

— Telâşın ne ayol?
— Çok dirlanma, hadi! Pınlı pırtını denkle.

Bunun arkasından, Torik Takvora döndü; sordu:

Neye sokağa gidip de diğer çocuklarla oynamıyorsun?

Demindenberi mutfakta yemek yap-makla meşgul olan kadın kapiya yakla-şarak:

— Con, dedi, ben Lizanın sokakta oy-namasını hiç muvafık görmüyorum. So-kakta oynayan çocuklar, orada lüzumun-dan fazla fena şeyler öğreniyorlar.. za-vallı kız bütün gününü evde geçirdi. Ba-na öyle geliyor ki, evde bulunduğu müddetce biraz fedakârlık yaparak pek-âlâ Liz'le meşgul olabilirsin!

Kızıl saçlı, traşı uzamış, pejmürde kılıklı adam öfke ile:

— Şayed Liza kendine eğlence arıyo-rsa, dedi, bütün çocukların yaptığı gibi, sokağa gidip oynayabilir.. hem rica ede-rim, başıma musallat olup durmayın!

★
Molış Melloli:

— Enni ile dansedeceğime dair yirmi beş dolara karşı elli dolarla bahse girişiyorum, dedi. Nasıl kabul eden var mı?

Molış'ın kara gözleri pırl pırl yanıyordu. Çünkü onun izzeti nefesine dokunmuş, kabadayılık gururu incinmişti. Cebinden bir deste banknot çıkardı. On-lardan bir kısmını sayarak ayırdı ve ba-rın peykesine onar dolarlık beş banknot fırlattı. Molış'ın bu teklifini reddedeme-k vaziyetinde kalan, bu suretle «bu-runlarından yakalanan» üç dört delikan-lı da kendi paralarını çıkarıp peykenin üzerine koydular.. bu bahsin hakemi ola-rak seçilen barın büfeciisi paraları topladı. Dikkatle ve ihtimamla bir kâğıda sar-dı. Kâğıdın üstüne de, küçük bir kurşun kalemlle, arada kararlaştırılan şartları kaydetti ve paketi kasaya yerleştirdi.

Molış'ın dostlarından biri:

— Dikkat et, başına iş açacaksın, diye söylendi.

Molış sert bir sada ile:

— Bu benim bileceğim iş, dedi. Mayk, doldur bakalım hepimize birer tane..

Kadehler içildikten sonra, Molış'ın ar-kadaşı, lâlâsı, kavgalarda şahidi ve başve-kilî olan Berk, Molış'ı kolundan tutup sokağa çıkardı. Gece kuşları klübüne mensub âzalarım resmi ve en mühim iş-lerini görüşüp kararlaştırdıkları köşe ba-

şındaki ayakkabı boyacısına doğru götürdü. Boyacı Toni klübün reisi ve umumî kâtibi Molış'ın açık sarı renkteki ayakkabılarını, bugün beşinci defa olarak, parlatıncaya kadar Berk, reisini bu işden vazgeçirmeğe çalıştı.

O, arkadaşına:

— Molış, şu sarışından vazgeç, başına bir iş açacaksın, tavsiyesinde bulundu. Sevgilini manasız yere üzeceksin! Liza gibi seni seven, senin üzerine titreyen bir kız nerde bulursun? Liza, yüz tane En-niye bedeldir.

Molış:

— Ben hiç de Enninin perestîskârların-dan değilim... - Molış bunları söylerken sigarasının külünü, pırl pırl parlıyan a-yakkabılarından birinin üzerine döktü. Ve fotinini Toninin gömleğine sildi. - Fa-kat Lizaya küçük bir adets vermek istiyorum.. çünkü o beni âdeta kendi mülkiye-ti, kendi malı gibi bir şey telâkki ediyor. O, önüne gelen yerde, güya benim bir başka kıza konuşmaktan bile korktuğumu söyleyerek öğünüp duruyor. Liza, bazı sahalarda fevkalâde iyi bir kızdır. Fakat sen zamanlarda lüzumundan fazla, ve bir kadına yaraşmayacak surette küfretmeğe başladın..

Berk:

— Ona ilk kadeh birayı nasıl içirdiğini şimdiki gibi hatırlıyorum, dedi. Bu, iki sene evvel olmuştu.. Liza o zamanlar saç-larını düz taryan, basit, mütevazı bir kızdı.. Kızarmadan bir tek kelime söy-liyemezdi.. akşam yemeklerinden sonra seninle buluşmak üzere şu köşe başına gelirdi..

Molış:

— Evet, o, o zamanlar öyle idi, dedi. Fakat şimdi kendine mahsus bir sürü huyları olan bir kadın oldu. Dünyada en ziyade sinirime dokunan şey kıskançlık-tır. İşte, bilhassa bunun için Enni ile dans etmeğe gideceğim.. Lizanın biraz derse ihtiyacı var..

Berk, arkadaşına veda ederken:

— Dikkat et, ihtiyatlı ol, dedi. Şayed Liza benim sevgilim olsaydı, Enni ile dansetmek üzere ben de ondan habersiz-ce kaçardım; fakat elbisemin altında bir zırh bulundurmayı da unutmazdım.

Liza, sevgilisi Molış'ın her vakit dolaş-tığı caddeden geçiyordu. Kara gözleri, öfkeli fakat dalgın bir halde, civardan gelip geçen insan kalabalığını tedkik e-di-yordu. Zaman zaman saçma sapan bir şarkıdan bir parça tutturuyor, bazan da, küçük beyaz dişlerini sıkarak, etrafına, şehrin şark kısmı lehcesinin pek zengin olduğu, edebsizce birkaç kelime fırlatı-yordu.

Lizanın üstünde yeşil bir eteklik vardı. Kırmızı ve esmer kutulu bluzu kendisine pek yaraşmıyordu. Parmagında, kocaman sahte elmas taşlı bir yüzük taşıyordu. Boynunda, gümüş zincire asılı bir ma-dalyon sallanıyordu.. yüksek ökçeleri bir yana fırlanmış iskarpinileri fırça yüzü görmemişlerdi.. başındaki şapkasının, bir fıçya sığabileceği şübheli idi.

Liza, «Blü-Cey» isimli gazinonun arka kapısından içeri girdi. Masalardan biri-nin başına geçerek oturdu. Sonra, araba-sını getirmeleri için zil çalan asil bir kadın edasıyla zile bastı. Geniş ve sessiz bir te-bessümle, bir garson göründü. Hürmet dolu bir lâubalilikle Lizanın ne emrettiğini sordu.

Liza, memnun bir hareketle ipek etek-liğini okşadı. O burada emredebilirdi; ve emirleri de yerine getirilirdi. Kadın im-tiyazı olarak hayatının kendisine verdiği biricik şey bu idi.

Liza, şehrin aristot semtinde oturan asil bir kadının: «Ceymiş, şampanya!» deyişini andırır bir sesle:

— Tommi, viski! diye emretti.

— Emredersiniz Miss Liza. Viski neli olsun?

— Sodalı. Kuzum Tommi, bugün Mo-lış buraya hiç uğramadı mı?

— Hayır Miss Liza. Ben onu bugün hiç görmedim.

Garsonun ağzından «Miss Liza» keli-meleri hiç eksik olmuyordu. Çünkü Mo-lış bu gibi vaziyetlerde kendine mensub olan kadınlara karşı fevkalâde hürmet-kâr davranılmasını isterdi.

Liza, viskiden bir yudum alarak:

— Ben onu arıyorum, dedi. Kulağıma çalındığına göre, güya Molış, Enni Kar-sonla dansa gideceğini şuna buna söyle-miş.. hele buna bir cesaret etsin! Kızıl

gözlü beyaz fare! Ben onları arıyorum. Siz beni bilir misiniz, Tommi? Biz Molış-la nişanlanalı iki sene oluyor. Şu parma-ğimdaki yüzüğe bakınız! Molış bu yüzü-ğün beş yüz dolar kıymetinde olduğuna söylüyor. O kıza dansa gitmeğe hele bir cesaret etsin! Ben ona ne yaparım, bilir misin? Vallahi onun kalbini değerim. Tommi, bana bir viski daha getir!

Garson, yavaş bir sesle ve tane tane söyliyerek:

— Ben sizin yerinizde olsam Miss Li-za bu dedikodulara hiç ehemmiyet ver-mezdim. Molış Melloli, sizin gibi bir kıza terkedecek bir adam değildir. Daha soda getireyim mi?

Alkolün tesirile yüreği biraz yufkala-sın Liza:

— Evet, diye tekrarlardı, iki sene olu-yor. Evde canım sıkıldığı için ben her ak-şam kapının önüne çıkar oynardım. U-zun zamanlar, sadece merdiven başında oturur, şehrin ışıklarına, gelip geçenlere bakmakla iktifa ederdim. Bir akşam ora-dan Molış geçti ve beni yanına çağır-dı. Ben işte o akşamdan itibaren ona abayı yaptım. Bana ilk defa içirerek beni iyice sarhoş ettiği gece evde sabaha kadar ağ-ladım. Başkalarına da uyumak imkânını vermediğim için azar işittim. Ya şimdi... Kuzum Tommi, şu boyalı Enni Karsonu hiç gördünüz mü? Evet, ben onları arıyo-rum. Şayed Molış'ı görürsen, benim ken-disini aradığını ona söylemeğe unutma! Ben onu o kadınla bulursam, biliyor mu-sun ne yapacağım? Onun kalbini deş-eceğim.. sözlerime itimat ediniz! Bana bir viski daha getiriniz!

★
Liza bulvardan hafifce sallanarak gi-di-yordu. Fakat bütün dikkati, bütün has-sasiyeti üzerinde idi. Gözleri gene, çak-mak çakmak.. fakir evlerden birinin merdiveninde kıvrık saçlı bir kız ço-cuğu oturmuş, elindeki renkli iplerle oynuyordu.. Liza, al al olmuş yüzünde hte-kâr bir gülüşle kızın yanına oturdu.. fa-kat hildenbire, gözleri berraklaştı; onlar-daki hilekâr ifade kayboldu.

Liza, elini iplere doğru uzatarak:

(Devamı 13 ncü sayfada)

YAZAN: Ercümen Ekrem Talu

— Senin bavulun hazır mı?

— He! Hazırdır. Zatından benim çok eşyam yoktur. Salt çamaşırdır.

— Öyle ise, gel, beni dinle.

Kolundan tutup dışarıya çıkardı. Bu saatte tenha oldu -ğunu bildiği alt kat salona indiler. Ora-da loş bir köşeye oturdular.

— Bana bak, gâ-vur oğul!

— Söyle.

— Başımızda bir felâket dolaşüyor.

— Ağnoorum ki

— Lâkin nedir, ağnaamıyorum.

— Bak ben sana anlatayım; dinle. Bu budala Amerikalı yok mu? Herif, sandığımız kadar enayi değil.

— Olabilir..

— Ha! O, gitti, Hacının emziğini bir anhyana gösterdi.

— Göstersin.. ne çıkar?

— Dursan a, be! Ne çıkarı yok. On-dan sonra da, dolandırıldığını çıktı..

gitti, polise şikâyet etti. Hacının kara-kola çağırıldığını aslı, astarı, işte bul Aşkısar?

Takvorun kafasının içi birdenbire aydınlanıvermişti.

— Haklısın, zo! dedi. Ben bunu fi-kir edememiş idim. Şimdik biz ne ede-

«Siz, çıhdınız, arhadan benim dükkânıma pülüsler gelüp..»

ceğiz?

— Ne mi edeceğiz? Hiç. Tüyeceğiz.

— Sanırım, doğrusu da odur.

— Yalnız, sen şimdi beni dinle: Şu-radan kalk, git, bak, Hacı dükkâna dönmüş mü? Eğer dönmüş ise, al bu-raya getir.

— Ne edeceksin?

— Sen karışma. Herif bana lâzım.

Viyanadan ayrılmazdan kendisini gör-rürsem iyi olur.

Takvor mütereddid bir vaziyet aldı.

— Gideyim, ama...

— Ne var? Ne korkuyorsun?

— Ya, polisler tuzak kurmuşlar da, tükânın etrafını kolluyorlarsa? Ya, efendim deeyim: «Müsü Takvor buraa-ğell» deyip beni de içeri atarlarsa?

bahs bile değil. Kuzum Takvor! Git, bana Hacıyı bul, getir.

— Peki. O ki öyle isteorsan, gideyim.

— Haydi, iki gözümün hiç birisi!

Haydi koca domuz! Ben seni burada, ağrısı tutmuş karı ebe bekler gibi bek-liyeceğim.

Takvor çıktı, gitti. Yarım saat geç-miş geçmemişti, yanında Hüseyin Ab-bas Kuli olduğu halde dönüp, geldi.

Torik, merakla adamcağıza sordu:

— Ne haber, Hacı?

— Ne olacak? Pohtu, da!

— Ne gibi?

— Siz, çıhdınız, arhadan benim dü-kânıma pülüsler gelüp. İlle özüme di-yerler: «Sen hırızlıh etmişsen.. İs-çenderin, yoh Dârânın, bilmirem kim-

Bunların hepsi de hartada yazılıdır.

— Doğru, lâkin

senin bu işdeki su-çun, kabahatin, ara- yerde bir nevi ter-cümanlık. Nargileyi herife satan sen değilsin ki.

— Zo, ne door-sun? Ben o kıdar piyaz etmemiş ol-saydım, satılırdı o mefret? O ağır lok-mayı herife, benim salıyamdır kolay yuttur.

— Bu da yalan değil. Fakat herhal-de senin enselen-men bence mevzu-di?

— Daha nesini edeceksin, be?

— Sen ölesen çötü meanası yohti. Bi-zim lehçede kârhaneye favrika dimehti. Men bilürem eylediğim lahırdımı.

— Eyi! Sonra? Devam et!

— Sonrası, pülüsler, benim kaç yıl-lıh dürüst gişi olduğumu bilende, ya-hamı goyvirdiler.

— Acaba onlara bu iş kim haber ver-di?

— Tercemandi, lâşek!

— Hay, eşşoğlu eşşek!

— Belî. Niye, bilürsen? Özün oya pa-ra vereceğim dedin de vermedin. Onun öccünü aldı.

— Tuuh! Sâhi be! Telâşla unuttu-y-dum avah.

— Neyse! İndi, o kin bele etti, artıh düşünmeyesen, heç!

— Doğru. Olan olmuş. Şimdi, senin anlyacağın, biz buradan cızlamı çeki-yoruz. Ben senden ne alıydım? Beş yüz! Eder: dört yüz dolar. Binden dört yüzü çıkar.. geriye altı yüz kalır, değil mi? Misokemiso demiştik. Demek, bu-nun da üç yüzü senin. Hepsî etti yedi yüz.

(Arkası var)

min eşyasın çalıp furuht eylemişsen.. Hardan çaldın?»

— Sen ne cevap verdin?

— Özüm dedim: «Bilmirem. Heberim yohti. İlle benim yanına pedersühte bir veledi ziyan gelüp..»

— Ben miyim o?

— Sensesen, da!

— Ulan, Hacı! Başka vakit olsaydı, dinim hakkı için ağzını burnunu pel-teye çevirdim. Neyse, haydi!

— Gızma, darılma. Bilürsen: Pülüse eyle dimeh gerehti. Dimeyeler olar kin, biz bileyiz, ha? Beyle dedim: «.. Bir veledi ziyan gelüp, özüm bir antike çörsetti. O ara bir müşteri vardı dükkân-da, o antikeye talib çıhtı, bazarlıh ey-ledi, aldı, cetti. İlle ne görmesem nedî, ne tanırım satan kârhaneye uşşagını..»

— Ulan! Ağzını topla!

— Yoh! Torığefendi.. dadaşım. Kem söz etmemişem.

— Daha nesini edeceksin, be?

— Sen ölesen çötü meanası yohti. Bi-zim lehçede kârhaneye favrika dimehti. Men bilürem eylediğim lahırdımı.

— Eyi! Sonra? Devam et!

— Sonrası, pülüsler, benim kaç yıl-lıh dürüst gişi olduğumu bilende, ya-hamı goyvirdiler.

— Acaba onlara bu iş kim haber ver-di?

— Tercemandi, lâşek!

— Hay, eşşoğlu eşşek!

— Belî. Niye, bilürsen? Özün oya pa-ra vereceğim dedin de vermedin. Onun öccünü aldı.

— Tuuh! Sâhi be! Telâşla unuttu-y-dum avah.

— Neyse! İndi, o kin bele etti, artıh düşünmeyesen, heç!

— Doğru. Olan olmuş. Şimdi, senin anlyacağın, biz buradan cızlamı çeki-yoruz. Ben senden ne alıydım? Beş yüz! Eder: dört yüz dolar. Binden dört yüzü çıkar.. geriye altı yüz kalır, değil mi? Misokemiso demiştik. Demek, bu-nun da üç yüzü senin. Hepsî etti yedi yüz.

(Arkası var)

Abdülhamid devrinde bir aşk macerası : 48

Kırık madalya

Yazan: A. R.

Eşkiya elebaşları

— Bizim, Emin ağanın çiftliğinde, ha...
— Evet efendim.
— Beş gün sonra da, bu vukuat oluyor.

— Evet efendim.
Alay kumandanı, duraladı. Rengi, fena halde sarardı. Derin bir teessürle, ağır ağır başını salladı. Kesik kesik söylenmeye başladı.

— Yazıklı. Bu meselede, alayımın ismi de söylenecek. Eşkiya reislerine sıfat ve salâhiyet verilerse, işte böyle olur... Ne ise oğlum.. seni buraya Allah gönderdi. Eğer sen, buraya gelmeseydin.. fırkaya giden tahkikat evrakı ile de, bu heriflerin iç yüzlerini deşmedin; benim için çok fena bir şey olurdu... Nasıl olsa, günün birinde bu iş meydana çıkacaktı. Ve çıktığı zaman da, «ey alay kumandanı! maiyetindeki adamlar böyle marifetler yaparken, sen uyuyor mu idin?..» diye bana sorarlardı. Fakat böyle, gem almaz, kolan tutmaz mahlûklara alay kumandanı ne yapısın? Allah biliyor ya?.. Ben şu heriften şüphelenip duruyordum. Fakat, elimde delil yok, ispat yok. Kime ne söylüyeyim?.. Heriflerin hepsinin arkalarında, Yıldız sarayında ayı gibi dayanıklı birer dayıları var. Benim arkamda ise, yamalı bir gömlekten başka bir şey yok... Ne ise, inşallah bu mesele, hem bu heriflere, hem de bu heriflerin hâmlerine iyi bir ders olur... Kahveni içtin mi?.. Hadi kalk, mutasarrıfa gidelim. Bu herifin yüzünden, alayımızın şerefine sürülen lekeyi, kendi elimizle temizliyeelim.

Alay kumandanı, Mehmed çavuşun getirdiği kılıcı almıştı. Tam elli beş senedenberi, şerefine leke sürdürme için üstüne titrediği bu demir parçasını, asabiye'ten titriyen elleriyle boynuna takmıştı.

Kapının yanında, dimdik durarak hürmetle kendisini bekleyen Zeki beye:

— Hadi evlâdım. Gidelim... Allah-tan olmuş da.. sabahleyin erkenden sokağa çıkmış.. o mel'un herife tesadüf etmiş.. ve tanımışsın... Sana, nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum oğlum... Eğer bu işde, Emin ağanın da alâkadar olduğunu, alayımıza mensub olmanın birinden işitseydim, hiç şüphe yok, bir tarafıma inme iner.. belki de ölür, giderdim.

Diye mırıldandı.

ESKİ VE TECRÜBELİ ASKERİN MAHARETİ

Mutasarrıf paşa, Hamidiye alay kumandanını karşısında görünce hayret etti:

— Buyurunuz, beybaba... Böyle sabahleyin erken erken sizi buralara hangi rüzgâr attı.

Diye, iltifat ve ikramlarda yer gösterdi. Kahveler gelmesi için emir verdi. Gece gelen bazı şifreli telgraflardan bahsederek:

— Ah beybaba, başımıza öyle bir iş çıktı ki; eğer bu meseleyi yüzümüzün aklı ile temizleyemezsek, altımızdaki sandalyayı kaybedeceğiz.

Diye, şikâyetlere girişti.

Alay kumandanı, derhal mutasarrıfın sözünü kesti:

— Merak buyurmayın paşa hazretleri. Sizi de, biz de bu gâileden kurtaracak olan vasıtayı ben size getirdim... İşte, gördüğünüz, şu genç zabıt.

Dedi.

O zamana kadar Zeki beye pek o kadar ehemmiyet vermemiş olan mutasarrıfın gözleri birdenbire Zekiye çevrildi:

— Aman, biraz izahat verin.. hiç olmazsa, yüreğime bir parça serpil sin. Alimallah, üç gecedir, düşünmekten gözlerimi kırpmadım.

Dedi.

— Merak buyurmayın paşa hazretleri. Sizi de, biz de bu gâileden kurtaracak olan vasıtayı ben size getirdim... İşte, gördüğünüz, şu genç zabıt.

Dedi.

— Merak buyurmayın paşa hazretleri. Sizi de, biz de bu gâileden kurtaracak olan vasıtayı ben size getirdim... İşte, gördüğünüz, şu genç zabıt.

«Ah beybaba, başımıza öyle bir iş çıktı ki...»

O zaman alay kumandanı, vaziyet hakkında izahat vermeye başladı. Mutasarrıf Ziya paşa, evvelâ hayretler içinde kaldı. Sonra da, derin derin düşünmeye başladı.

Düşünmesi, çok tabii idi. Çünkü, Durak nahiyesi zaptiye çavuşu Tatar ağa ile onun her hususta ortağı olan Osep Raciyi himaye edenlerden biri de, biz-zat kendisi idi.

Bu ciheti, alay kumandanı da bilmiyor değildi.. hattâ alay merkezinden çıkıp da buraya gelirken yolda, Zeki beyin kulağına eğilmiş;

— Dikkat et. Şimdi ben mutasarrıfa karşı bir manevra çevireceğim. Sakın, gafil bulunma demişti.

Onun için mutasarrıfı bir düşünce alır almaz; lâkaydı bir tavırla:

— Efendi oğlum, gelip de meseleyi anlatır anlatmaz, derhal biri fırkaya, öteki ordu müşürîyetine, bir üçüncüsü de, mabeyn başkitaibetine birer şifreli telgraf çektim. Meseleyi oralara da bildirdim... Siz, müsterih olunuz paşa hazretleri. Madem ki içinde bizi alâ-kadar eden cihet vardır. Elele vererek, sizi bu sıkıntıdan kurtarırız. Sandalya-

nızı kaybetmek şu tarafa dursun; inşallah, vali olursunuz... Yalnız, vakit geçirmiyelim. İzler kaybolmadan, yahud bu şaki herifler şuraya buraya dağılmadan bir iş görelim.

Dedi.

Alay kumandanının maharetle uydurduğu bu meşru yalan, derhal tesirini göstermişti... Mademki alay kumandanı, meseleyi ordu müşürî ile saraya bildirmişti; tabiidir ki artık Tatar ağa ile Osep Raciyi himaye ederek kendi mevkiini tehlikeye düşüremezdi. Yapılacak bir şey varsa; artık hakikaten alay kumandanı ve Zeki bey ile elele verip, şimdiye kadar himaye ettiği adamları, sanki hiç tanımıyormuş gibi, bir darbeye ezmekten ibaretti. Çünkü bu tarafta, menfaat daha büyüktü.

— Pekâlâ, kumandan bey. Ne emrediyorsunuz.. işe, nereden başlayalım? Dedi.

Rumelide, Balkanlarda, Arnavudlukta senelerce eşkiya peşinde koşmuş olan eski ve tecrübeli asker derhal cevap verdi

(Arkası var)

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 8970 lira olan 60,000 metre bant amyant 20.10.1938 perşembe günü saat 15 de Haydarpaşa gar binası içindeki satınalma komisyonu tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanununun tayin ettiği vesaik ile 672 lira 75 kuruşluk muvakkat teminat ve teklif mektuplarını muhtevi zarflarını eksiltme günü saat 14 de kadar komisyona vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (6623)

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

6. cı Keşide: 11/Birinci Teşrin/938 dedir.

Büyük ikramiye: 200.000 Liradır...

Bundan başka: 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (50.000 ve 200.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Dikkat: Bilet alan herkes 7/Birinci Teşrin/938 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır...

Ankara Tarih Dil, Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden

1 — Fakültenin 1938 mali yılı yemek münakasası 10/10/938 pazartesi günü Ankara mektebler muhasebeciliğinde saat 15 de kapalı zarf usulile yapılacaktır.

2 — İsteklilerin her gün fakülte hesab işyanına müracaat ederek şartnameyi görebilirler.

3 — 1532 lira 25 kuruştan ibaret olan ilk teminatın ihale günü saat 14 de kadar mezkûr muhasebecilik veznesine yatırılması lâzımdır.

4 — İlân ücreti müteahhide aittir. (6614)

Hikâye: Asıl kabahat kimde?

(Baş tarafı 12 inci sayfada)

— Sana güzel birkaç oyun öğretelim mi?.. dedi.

Liza ile kız çocuğu orada oturdukları esnada, evin tam karşısına isabet eden klübe, baloya mahsus ışıklar yandı. Tam saat dokuzda, reis Hususî Melloli, kolunda damı olduğu halde, hususi dans salonuna girdi.. kolundaki kadının saçları, efsanevi Loreley'in saçları gibi, altın renginde idi.. kadın, İrlandalıları hâs bir şive ile konuşuyordu. Yürürken kendi uzun eteklerine basıyor, kızarıyor, ve gülümsüyerek Molış Melloli'nin tâ gözlerinin içine bakıyordu. Tam salonun ortasına geldikleri zaman, geceyin odalarda ve kütüphanelerde yüzlerce mumluk lâmbalar yakmak suretile önlemeğe çalıştıkları hâdise vukua geldi: Molış Melloli'nin dudakları, altın saçlı damının dudaklarıyla birleşti.

İşte tam bu sırada, seyircilerin arasında bulunmakta olan ve «Liza» ismini taşıyan yeşil ipek etekli mukadderat ortaya çıktı.. Lizanın gözleri akiktan daha sert ve akikten daha siyahtılar.. o ne ağlıyor, ne de sallanıyordu. Sadece, hattâ biraz nezaketle, Molış'ın sert sesini taklid ederek, onun pek sevdiği ve sık sık kullandığı bir küfür savurmakla iküfa etti.. sonra da, bundan biraz önce garson Tomminin yanında söylediği şeyi yaptı. Sözü, bıçağının uzunluğu nisbetinde ve ellerinin gücü yettiği kadar tuttu..

Daha sonra anda, efkâr: umumiyenin tabiat ağacına öslediği, kendini koruma insiyakı başgösterdi..

Liza sokağa fırladı. Ve, tıbbi bir çulluğun karanlıkta sık çalılar arasında koşuşunu hatırlatan bir şekilde, sür'atle ve hatasızca sokak boyunca koşmaya başladı.

Bütün bunlardan sonra, büyük şehrin daima cezasız kalan, daima takdir edilen büyük lâneti kızın üzerine yağmaya başladı.. bunu şiddetlice hücumlar takib etti..

Analardan, babalardan, âşıklardan, sevgililerden mürekkebe büyük bir kalabalık, bağırıp çağırıyor, kuduruyor, ıslık çalıyor, birbirine küfrederek, kana - kan istiyorlardı.

Fakat Liza yapacağı işi biliyordu. A-yakları iskelelerin sallanan tahtalarına değinceye kadar, bildiği yollarda deli gibi koştu..

Birkaç telâşlı hareketten sonra «Şark nehri» ismini taşıyan iyi anne, Lizayı kendi siyah fakat emin kolları arasına aldı.

İnsan bazan çok tuhaf ve çok hoş rüyalar görür. İşte ben de bu hikâyenin sonunu rüyada gördüm.

Rüyada, öldüğümü, öteki dünyayı boyladığımı gördüm. Nasıl olup da oraya gitdiğimi iyice hatırlamıyorum. Fakat, her halde, ya Dokuzuncu caddedeki havaî şimendiferle bir seyahat yapmış; ve yahud etiketli bir ilaç kullanmış olacağım.. veyahud da zamanımızın meşhur boksörü Cim Cefri'nin burnuna dokunmak cesaretini kendimde görmüş olacağım.. veyahud buna benzer, ufak bir lâfife yapmış olacağım.. neyse, bunlardan hangisini yaptığımı bilmiyorum, fakat iş-

te kendimi öbür dünyada buluverdim.. büyük bir kalabalığın içinde idim.. tam, «Mahkeme kübera» nin cereyan ettiği salonun kapısında duruyordum..

Zaman zaman mahkeme salonunun kapısı açılıyor, harikâlâde güzel bir melek şeklindeki mahkeme mübaşiri:

— Bundan sonraki gelsin!
Diye haykırıyordu..

Ben, dünyadaki suçlarımı kafamdan geçiriyor ve «isbatı gıyabet» etsem, yani bu suçları işlediğim iddia edildiği tarihlerde Niyö - Cersey'de bulunduğumu isbata kalksam nasıl olur?.. diye düşünüyordum.. birdenbire, gene, salonun kapısı açıldı ve mübaşirin sesi duyuldu:

— 99.852.743 numaralı evrak!
Bu sırada yanıma dünyadaki insanların elbiselerine benzer elbiseler giyinmiş birisi yaklaştı. (Esasen bu kıyafetteki insanlar burada birçoğu. Bunlar burada ruhlarımızı itip kakyorlardı) ve kalabalığın arasından birini çıkarıp mahkeme kapısından içeri soktu.

Muhakeme edilmek üzere içeri sokulan insan kimdi, biliyor musunuz?.. Lizanın ta kendisi.

Mübaşir, Lizayı içeri alarak kapıyı kapadı. Ben, kızı kapıya kadar getiren sivil elbiseli adamın yanına yaklaşarak meselenin mahiyetini anlamaya çalıştım.

Sivil elbiseli adam, manikürlü ellerini karnı üstüne bağhyarak:

— Bu, çok hazin bir vak'adır, dedi. Şu şimdi içeri soktuğumuz kız, ıslahı kabul olmayan bir mahlûktur. Ben, âhretin dünyadaki ajanlarından biriyim.. bu iş bana havale edilmişti. Bu kız nişanlısını öldürmüş, sonra kendisini de yaşama hakkından mahrum etmişti. Bu kıza müdafaa eden tek bir kimse çıkmadı. Mahkemeye verdiğim rapor, meseleyi bütün teferrüatle aydınlatmakta ve her nokta emin şahidlerle tevsik edilmektedir. Bu suçun cezası ölümdür.

Mahkeme mübaşiri kapıyı açtı ve dışarı çıktı.

Cons'u andıran sivil ajan, gözyaşlarını silerek:

— Zavallı kızcağz, diye söylendi. Bu, şimdiye kadar benim takib ettiğim vak'aların en hazinidir. Hiç şüphe yok ki o.....

Sivil ajan sözlerini bitirmeğe fırsat bulamadı. Çünkü mahkeme mübaşiri bir el işaretile onun sözünü kesti ve:

— Kız beraet etti, dedi. Consık, biraz buraya gel!.. Bundan sonra bu gibi haksız tevkifler tekrerrür etmemelidir; anlıyor musun?.. Yoksa seni, derhal, hususî bir vazife ile Avustralya vahşileri arasına göndeririz.. anladın mı?.. Senin bu kıza mı tevkiif etmek lâzımdır?.. Bu işin suçlusu olarak asıl tevkif edilmesi lâzım gelen kimse; kıza sokakta oynarken, ayağında sadece çorab, elinde gazete, pencerenin başında oturan kızıl saçlı, traşlı uzamış, pejmürde kılıklı adamdır. Haydi, marş! Derhal o adamı bul ve buraya getir!..

Tuhaf bir rüya değil mi?..

YARINKİ NÜSHAMIZDA:

Kaçakçı kadın!

Çeviren: Faik Bercmen

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şişeli içkilerin ambalajında kullanılmak üzere şartnamelerine ekli listelerde eb'ad ve mikdarı yazılı 4572.63 metre mikâbı kesilmiş sandıklık tahta 16/8/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden ve pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beher metre mikâbı 36.30 lira hesabı ile 165986 lira 47 kuruş ve muvakkat teminatı 9549.32 liradır.

III — Pazarlık 10/10/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler 830 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar levazım ve mübayaat şubesine Ankara ve İzmir başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte muvakkat teminat paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «6732»

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kase alınabilir.

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı : 101

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Demiryol kumpanyası beşyüz kurşluk kavunları kapalı vagonlarla taşıdığı halde bizim çulsuz, semersiz, palansız hayvanları üstü açık vagonlara dolduruyor, geceleri sırtlarına kırağı yağan hayvanlar hastalanarak ölüyordu

« Muharebeye giderken bizi Tekirdağ'a çıkardılar. Muradlıdan, çimen-difere bindik. Elli kadar vagonu yal-nız bir makine, allı, karalı dumanlarını savurarak çekti, götürdü. Fereciğe varınca, ne bahak, ha bir ordugâh, bir panayır; her gelen orada yığılmış, kalmış; anlıyabilirden anla. Orada demiryolunu bir dağa dımandırılmışlar; bir önden, bir arkadan zebella gibi iki nikolatif koşulduğu halde on beş vagonu sürükleyemiyordu. Zorlattırıkça yor-gun camız gibi iniyor, kötü kötü solu-mıya başlayarak, yerinde sayıyor, ya-hud zincirleri, kancaları kırarak arka arkaya ahura kaçan harın beygirler gibi gerisini geriye Ferecik istasyonu-na geliyorlardı.

Nihayet bir miralay çıktı; canım dedi, Dedeğaçın denizinde duşman gemileri yoh, oradan geçelim; burada beyhude beklenip durmıyalım; hay-vanlar aklıktan birbirinin kuyruğunu yiyorlar. Ethem paşa (başkumandan) asker, hayvan yetiştirin diye telgraf-lar yağdırıyor, demiryolu kumpanyası beş yüz kurşluk kavunları kapalı va-gonlarla taşıdığı halde bizim çulsuz, semersiz, palansız hayvanları üstleri açık vagonlara dolduruyor, geceleri sırtlarına kırağı yağan beygirler da-yanamayıp hastalanarak ölüyorlar, diye bar bar bağırıyor. Fakat dinliyen, kulak asan kim? Orada üç gün bekle-dikten sonra bizi, beşer, altışar vagon-lar kısa katarlarla bu tepeden aşır-dı. Muharebe böyle mi gidilir?»

Filhakika bu hayvanların aklıktan birbirinin kuyruklarını yemekte ol-duklarının haber alındığı şifre telgraf-la bildirilmişti.

Yüzlerce, binlerce hayvanın hiç bir makul zaruret olmaksızın Ferecik gibi küçük bir nahiye merkezi önünde gün-lerce bekletirileceği önce tahmin edile-bilecek bir hâdise olmadığından der-hal lüzumu kadar ot, saman, arpa te-dariki tabii mümkün olamamıştı.

Bu telgraf üzerine Edirne vali vekili Arif paşa, demiryolunun komiseri olan İngiliz ile Fereciğe gelmiş olduğun-dan ben de oraya gittim.

Üstleri açık vagonlarda naklolun-duklarından dolayı hastalanarak ölen hayvanlardan söz açılınca, İngiliz ta-biiyetini muhafaza eden saadetli ko-miser efendi:

« Vagonların üstlerine muşamba çekilirse hayvanlar ürkerler, diye gü-lünç bir itirazda bulunmakla beraber bundan dolayı telef vukuunu da in-kâr etmiş ise de oradaki yüzlerce za-bit ve alelhusus bir miralay telef olan hayvanlardan bir kaçının cesedlerini göstererek komiseri tekzi ve muaha-ze etmişlerdi.

Türk düşmanlığı ile Edirne tarafla-rında maruf olan ve o sene içinde Temps gazetesinde neşredilen bir mektubu ile bu husumeti büsbütün mey-dana çıkan komiserin (tahatturda yanılmıyorsam) galiba «nisası» bir ilti-mas üzerine ulâ sınıfı sanisi rütbe-sile taltifine delâlet olunması o za-manlardaki rütbe, nişan israflarına çirkin bir misal olmuştu.

İltisak (Dedeğaç ve Ferecikten Selâniğe kadar) hattının muvakkat ve kat'i kabullerine memur olan heyetle-ri de birer muhteşem salonda nakleden hususî trenler, gece, gündüz demiyerek saatte kırk kilometre süratle geçmiş ve geçtikleri mahallerin hükümetleri değil, Dedeğaçta bulunan komiseri bile bu şimşek gibi gelip gidişten, bu muayenesiz kabullerden haberdar ola-mamışlardı.

Bu heyetler hiç olmazsa gündüzleri geçmiş olsalardı, pek az bir müddet sonra asker taşıyan katarların duşar oldukları görünür ve müdhiş kaça se-beblerinin, bir ikt mahmur göze olsun tesadüf etmesi ihtimali vardı.

Hakikaten, bu heyetler gündüz seya-hat etmiş olsalardı, Dedeğaçla Gümül-

cine arasında ve pek derin uçurumlu bir yerde iki lokomotifi âni olarak taş-ve toprakla durdurarak ve vagonları birbirine geçiren çok büyük bir yar'ın yol üzerine yıkıldıktan sonra da korkunç bir surette yıkılmağa hazır duran diğer tehlikeli bir kısmını görürlerdi.

Bu mevkii bizzat müşahede ettikten sonra bu elim hâdiseye dair etfak ne-zaretine yazdığım telgraf mezkûr neza-retin demirbaş ve ihtiyar müdürünü hayli telâşa düşürmüştü.

- 61 -

BULGARISTAN PRENSLİĞİNİN DEDEGAÇ TİCCAR VEKİLİ DİMİTROF - BABİALİNİN MÜZMİN HISSİZLİĞİ - HUKUK DOKTORU JOEF EFENDİ.

Bulgaristan hükümeti 1897 Osmanlı - Yunan muharebesi fırsatından istifade ederek bazı mahallerde Bulgar metropolidlikleri ve (Selânik, Üsküp, Manastır, Serez, Edirne ve Dedeğaç) da tüccar vekillikleri ihdasına İstanbul muvafakatini istihale muvaffak olduğundan Dimitrof adında bir komiteci de tüccar vekili unvanile Dedeğaçta gönderilmişti.

O zaman Dedeğaç livasında 18.000 kadar Bulgar vardı.

Babîalinin resmî tebliğlerine göre - Bulgaristan sanki Osmanlı memleketi cüzü'lerinden sayıldığı için - tüccar vekillerinin Osmanlı memurlarından hiç farkı olmayacaktı.

Hattâ memuriyetini tasdika (rizacuya-ne ve sadakatkârane hizmet etmek şartile müsaadei seniye irzan buyurduğu gibi) sadakat yemini ile mü-kellefti.

Halbuki Dimitrof değil böyle, müs-takil bir devlet konsolosu gibi hareket ve muamele ve kavas diye getirdiği kılçı sırma kayış bir Bulgar askerile köylere giderek Bulgar ahaliyi pervasızca ifsada koyuldu.

Dimitrofun asıl memuriyetinin komitecilik, tüccar vekilliğinin bir maske olduğunu, daha o gelmeden önce biliyor ve gözü açık bulunuyorduk.

Dimitrof gizli ve hakiki vazifesini pek açık bir inhimak ve isticial ile yap-mağa başladı. Bu türlü hareket ve muamelelerine tabii mümâneat ve vilâyet günü gününe malûmat vermeğe dik-kat ediyordum.

Nihayet bu hal herkesin göreceği ve anlıyacağı bir şekil almağa başlayınca Dimitrofun yolsuz, muzır ve mütelevvi hareketlerini birer, birer izah ile azle-dilmesini vilâyete bildiriyordum.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

SOLDAN SAĞA:

- 1 - Bir hamur tatlısı - Kamer.
- 2 - Bir vahşi hayvan - Gece kuşu.
- 3 - İsmi bir devire veren çiçek - Tenis oyununda işe yarayan.
- 4 - Az sıcak - Bir nevi palto.
- 5 - Rabit edati - Hırsız.
- 6 - İstifham nidası - Eyyanın müfredi.
- 7 - İnsan - Bunaklık.
- 8 - Atlıgan - San'at - Uzağı işaret için kullanılan nida.
- 9 - Mağûp etmek.
- 10 - San'at - İlâve - Akçe.

YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 - Deniz hayvanı - Âdi.
- 2 - Aileler - Kâfi.
- 3 - Kıyafet - Şeref.
- 4 - «Ekin ekmek» masdarından masdarı tahfifi.
- 5 - Kamer - Nefer - İlâve.
- 6 - Miras yiyen - Beyaz.
- 7 - Taharri et - Evvelce ekinden alınan vergi.
- 8 - Sinirlilik.
- 9 - İçinde yatılan şey - Babanın kız kardeşi.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 SAKATEMEK

2 İLANETMEK

3 LİYAKATİL

4 MARDAYNA

5 ERDAVAF

6 KATIİARA

7 HAIMARET

8 AVRETTM

9 DALSEMADA

10 ANANEİNEK

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

EGE TİYATROSU
Nuri Genç ve arkadaşları

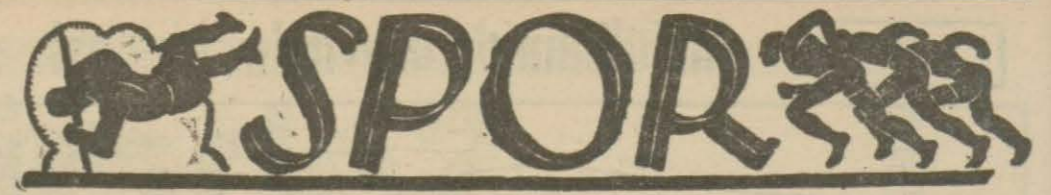

Bu akşam
Yenişehir aile
bahçesinde
OTELLO
Büyük varyete

Bir kiralık kasa her türlü kıymetlerinizi korur!

HOLLANTSE BANK
ÜNİ N.V.

Süleymaniyeliler 29 uncu yıllarını kutluluyorlar

Türk sporunda çok şerefli mevkileri olan Süleymaniyeliler yeni stadlarını da bugün Galatasaray ile yapacakları maçta açıyorlar

Sporumuz için yirmi sekiz sene bilâfalsıla faaliyette bulunan «Süleymaniye terbiyei bedeniye yurdu» şerefli mazisinin parlak sayfalarına bugün yeni bir parça daha ilâve ediyor.

Süleymaniye klübü 28 sene sonra bugün yeni bir stada kavuşmuştur. Bu suretle 29 uncu yıldönümünü öz malı olan yeni stadyomda kutlulayacak, iki bayram birden yapacaktır. Senelerdenberi her türlü mücadeleye göğüs geren Süleymaniyeliler zaman oldu yalnız futbol ile uğraştılar..

Fırsat ve imkân buldu, atletizm, bisiklet, voleybol, jimnastik, güreş gibi sporlarla meşgul oldular.

Zayıf düştüler, ikinci lige indiler. Üzül-düler, kıvrandılar, fakat yılmadan, bıkmadan uğraştılar, birinci lige yükseldiler. Süleymaniyelilerin spor tarihi çok zengin ve o nisbette yüküldür. 1924 de ilk defa olimpiyada giden milli takımın kalesini müdafaa edenler arasında bulunan kaleci Hamid Süleymaniyeli idi.

Merhum Şükrü gibi milli takım müdafaasının en kuvvetli oyuncusu senelerce o şerefli rengi taşıdılar.

Hayri, Orhan, Hüsnü, Arif, Hikmet, Zeki gibi en ince oyuncular siyah beyaz renk altında toplanmışlardı. Futbol tarihimizin değerli ve kıymetli oyuncularının pek çoğu Süleymaniyeli idiler ve Süleymaniyeli olarak kaldılar..

Süleymaniyeliler, kendi emekleri ile vücutta getirdikleri stadın açılışını, Türkiye'nin ilk klübü olan Galatasarayla yapacakları samimi bir oyunla tes'ed edeceklerdir.

Bu karşılaşmanın manası iki satırla ifade edilemeyecek kadar büyüktür. Kalb kalbe karşıdır derler.. Galatasarayla, Süleymaniye kuruldukları gündenberi dost idiler, bugün bu dostluğu daha parlak bir şekilde göstermiş oldular.

Süleymaniye klübünü, idarecilerini, sporcularını burada bir kere daha candan tebrik etmeği bir borç biliriz.

Ömer Besim

Rumen - Alman milli futbol maçı bugün yapılıyor

Bugün Bükreşte karşılaşacak olan Romanya - Almanya milli takımları için Rumen gazeteleri sütunlarla yazılar yazmaktadırlar. Romanya futbolu baştan aşağı milli bir şekil almış bulunmaktadır. Teşrinievvelden itibaren de hiçbir Rumen klübünde ecebî antrenör kalmaması için tedbirler alınmıştır.

Rumenler, Belgrad'da, geçenlerde yaptıkları maçta Yugoslavlarla 1-1 e berabere kalmışlardı. Bugün de Almanlara böyle iyi bir derece almak ümidindedirler. Şayed Romanya galib gelirse milli takım oyuncularına beşer bin frank verilecektir.

Galatasaray mürakabe heyetinin yeni toplantısı

Galatasaray spor klübünün yüksek mürakabe heyeti altı aylık toplantısını dün klüp lokalinde yapmıştır. Malî, idari ve teknik raporlar okunmuş ve kabul edilmiştir. Ruznameye göre yeni idare heyeti seçimi yapılmış, iki kişi hariç olmak üzere eski idare heyeti şu şekilde tekrar seçilmiştir:

Reis: Sedat Ziya, ikinci reis: İstanbul mebusu Yaşar, kâtipi umumî: Adil Oğuz, muhasebeci: İhsan Belor, veznedar: Bedri, teknik azalar: eski atlet doçent Mehmed Ali, eski futbolculardan Necdet Ekrem, eski atlet Ömer Besim.

Barutgücü maçları

Bugün Barutgücü sahasında yapılacak maçlar: 1 - Barutgücü - Alemdar G. birliği (A) saat 16 da, 2 - Barutgücü - Alemdar G. birliği (B) saat 14 de, 3 - Ba-

Bugünkü spor hareketleri

DENİZ SPORLARI:

Beyoğlu Halkevi Spor Komitesi tarafından tertib edilen Heybeliada yüzme havuzundaki yüzme yarışları: Saat 14 de.

FUTBOL MAÇLARI:

Taksim Stadyomunda: Şişli - Kurtuluş, Galataspor - Barkohba (B) takımları, Şişli - Kurtuluş (A) saat 10 da Galataspor - Barkohba (A) saat 11,30 da.

Süleymaniye Stadında: Süleymaniye klübünün 28 inci senel devriyesi: Süleymaniye tekaüderi - Matbuat takımı, saat 15 de.

Galatasaray (A) - Süleymaniye (A) takımları, saat 16,30 da.

TENİS MAÇLARI:

İstanbul tenis ajanlığı tarafından tertib edilen İstanbul şampiyonasında Kadıköyde Fenerbahçe kortlarında devam edilecektir. Müsabakalar Güneş - Fenerbahçe arasındadır.

rutgücü - Alemdar G. birliği (G) saat 12 de, 4 - Atletizm seçmeleri, saat 9 da.

1944 olimpiyadları

Kanada olimpiyad komitesi 1944 olimpiyad oyunlarının Kanadada yapılmasını istemektedir.

Bir ihtiyar damdan düşüp yaralandı

Dün Kurtuluşta feci bir kaza olmuş 60 yaşında bir ihtiyar tamir etmekte olduğu evin çatısından sokağa düşerek hurdaşmış olmuştur.

Artaki ismini taşıyan bu ihtiyar, Kurtuluşta Akarca sokağında 80 numaralı evde oturmaktadır. Tamiratını yapmağı deruhte ettiği evin çatı kısmında çalışırken aşağıdaki amelelerin makara ile yukarı çıkardığı kiremidleri almak istemiş ve saçağın tam kenarına yaklaştığı sırada ayağının altındaki çürümüş bir tahta birdenbire kırılmış ve Artaki sekiz metre irtifadan taşlar üzerine düşmüştür. Bacakları, kaburgaları ve çenesi kırılan ihtiyar, zabıta tarafından celbedilen şhhf imdad otomobili ile baygın ve ifadeye gayri muktedir bir halde Balıklı Rum hastanesine kaldırılmıştır.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda: (Ziya Nuri), Alemdarda: (Esad), Beyazıdda: (Asador), Samatya-da: (Erofilos), Eminönünde: (Sallı Necati), Eyüde: (Arif Beşir), Fenerde: (Hüsameddin), Şehremininde: (Nazım), Şehzadebaşında: (İ. Hakkı), Karagömrükte: (Suad), Küçükpazarda: (Hikmet Cemil), Bakırköyünde: (HİAL).

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklal caddesinde: (Dellasuda), Tepebaşında: (Kinyoli), Karaköyde: (Hüseyin Hüsnü), İstiklal caddesinde: (Limonciyan), Pangaltıda: (Nargileciyan), Beşiktaşta: (Ali Rıza).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:

Üsküdar'da: (Ömer Kenan), Sarıyerde: (Asaf), Kadıköyünde: (Sihhat, Rifat), Büyükdada: (Halk), Heybelide: (Halk).

ZAYI: Büyükdada malmüdürlüğünden almakta olduğum tekaüd maaşının 33781 ve 32/3662 numaralı beratını kaybettim. Yenisini alacağumdan eskisinin hükmü yoktur.

Ana mayın grup komandanından mütekaid deniz binbaşısı Osman oğlu Hasan Neşet Şeren

Ertuğrul Sadi Tek Tiyatrosu

Pazartesi Suadiye

(Şenyol) da

SON

TEMSİL

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişleri

RADYOLİN

ile niçin fırçalamak lâzımdır?

Çünkü unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin difteri, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hattâ zatürreeye yol açtıkları, iltihab yapan diş etleriyle köklerinin mide humması, apandisit, nevresteni, sıtma ve romatizma yaptığı fennan anlaşılmalıdır. Temiz ağız, ve sağlam dişler umumi vücut sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaaleyh dişlerinizi her gün kabil olduğu kadar fazla - lââkal 3 defa - (Rad-yolin) diş macunile fırçalıyarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve etmelisiniz. Bu suretle mikrobları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

RADYOLİN

ile, sabah öğle ve akşam her yemekten sonra dişlerinizi fırçalayınız.

Her türlü yanıklar, kan çibanları, traş yaraları, meme iltihabları ve çatlakları, koltuk altı çibanları, dola-ma, akneler, çocukların ve büyükle-rin her türlü deri iltihabları

VIROZA

en ÇABUK ve en EMİN bir SURETTE TEDAVİ EDER.

POKER-PLAY

en meşhur traş bıçağı markasıdır

ADEMİ İKTİDAR
Ve BEL GEVŞEKLiĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri. Her eczanede aramız.
(Posta kutusu 1255 Hormobin) Galata, İstanbul

Kış Beklemeyiniz!

KÜRK MANTOLARINIZI

her yerden daha ucuz, daha itinalı ve aynı zamanda uzun vade ile veresiye şimdiden alabilirsiniz.

ARJANTE TILKI KÜRK TİCARETHANESİ

İstanbul, Mahmudpaşa caddesi No. 137 Tel: 22554

Kız, Erkek — Gecel, Günsel

Yuca Ülkü Liseleri

Kayıd muamelesine başlanmıştır. İsteyenlere izahname gönderilir.
(Çarşıkapı, Tiyatro Caddesi - Telefon: 20019)

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
2 — İsteyenlere mektebin kayıd şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası: Telefon: 22534

NURKALEM

Kurşun Kalem Fabrikasında her nevi kalem imal edilmektedir.
Mümasili ecnebi kalemlerine çok fakittir.

Fiatleri ecnebi kalemlerinden % 50 ucuzdur.

Kurşun kalemler:

Süperyör
Timsahlı
301 - 2 Mektebli
1205 Altı derece sertlikte
Not
1011 Marangoz kalemi
99 Taşçı kalemi
En iyi cins
Dağdelen 15 derece sertlikte

Kopya kalemleri:

299 Ulus
701 - A Yumuşak
701 - B Orta Sert
701 - C Sert
71 - A.B.C. En iyi cins
uç dereceli
702 - A.B.C.D.E. Beş renkli
702 - A. B. Mavi - Kırmızı
72 - A.B.C.D.E. Beş renkli iyi cins

Pasteller

1315 6 renkli
1325 12 Renkli
1301 12 Renkli İyi cins
24 Renkli İyi cins
901 Kırmızı - Mavi
Stabil 12 Renkli iyi cins
» 24 Renkli iyi cins
Dermetograf Üç renkli kalem
311 Grafit ve renkli Minlen
231 - 232 Kırmızı ve Mavi tebeşir
Çeşitlerimizi her kırtasiyeciden isteyiniz.

Nurkalem Ltd. Şirketi

İstanbul, Sirkeci
Mühürdar zade Han No. 1 - 2

RADIO

EDİSSON

Müessesesi

Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 34

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracak-lar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

Ünvanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Sağlığımızı, neş'emizi, yuvamızın saadetini

Fosfarsol

Kan, kuvvet, İştihâ şurubuna
medyunuz. Her eczanede bulunur.

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 262

Ziraat ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Aded 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

KANZUK

MEYVA TUZU

En hoş ve taze meyvaların usarelerinden İstihsal edilmiş tabii bir meyva tuzudur.

Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilemez
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu — İstanbul

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok Aşısı

Belsoğukluğu ve iltihâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşısıdır. Divanyolu Sultan Mahmud türbesi No. 113

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeg

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL